

Νίκος Περδικάρης

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Ο.Π.Ι.ΔΗ.Χ. : video ASIAF_NPERD (13/12/2019)

Απομαγνητοφώνηση από Σταυρούλα Χριστουλάκη (14/2/2020)

Συνεντεύκτρια : Νάσση Σιαφάκα (ΝΣ)

Αφηγητής: Νικόλας Περδικάρης (ΝΠ)

0:00:39

(ΝΣ) Λοιπόν, καλώς όρισες!

(ΝΠ) Καλώς σας βρίσκω!

(ΝΣ) Είμαστε η Ομάδα Προφορικής Ιστορίας του Δήμου Χαλανδρίου και είναι χαρά μας να σ' έχουμε κοντά μας να μας πεις κάποιες από τις εμπειρίες σου.

(ΝΠ) Χαρά μου κι εμένα!

0:0051 Ατομικά στοιχεία

(ΝΣ) Λοιπόν, θα θέλαμε πρώτα να ξεκινήσουμε με τα τυπικά, όνομα...

(ΝΠ) Είμαι ο Νικόλας ο Περδικάρης , είμαι δημοσιογράφος...

(ΝΣ) Τόπος και ημερομηνία γέννησης....

(ΝΠ) Γεννήθηκα στην Αθήνα στις 21 Μαρτίου 1979, είμαι κριάρι.... [Γέλια]

0:01:10 Γονείς και οι παππούδες και η καταγωγή τους

(ΝΣ) Για πες μου... α! Κριάρι; Ε; Για πες μου τα ονόματα των γονιών σου ...

(ΝΠ) Η μητέρα μου ήταν η Μαρία Φιλοπούλου και ο πατέρας μου Παναγιώτης Περδικάρης με καταγωγή ... ο πατέρας μου γεννήθηκε στη Λευκάδα. Άρα η δική μου καταγωγή, κατά ένα τρόπο, είναι από τη Λευκάδα.

(ΝΣ) Και η μητέρα σου...

(ΝΠ) Η μητέρα Αθηνά. Νομίζω ότι ο παππούς, απ' τη μεριά της μητέρας μου, ήταν από Τρίπολη αλλά δεν τα έχω ψάξει πολύ τα οικογενειακά μας.

(ΝΣ) Ζουν οι παππούδες, δηλαδή;

(ΝΠ) Όχι, όχι, όχι!

(ΝΣ) Και του πατέρα οι γονείς....

Λευκαδίτες.

(ΝΣ) Λευκαδίτες!

(ΝΣ) Όλοι Λευκαδίτες. Από ποιο μέρος της Λευκάδας;

(ΝΠ) Ήτανε «μπρανέλοι»⁽¹⁾ ήτανε μέσα απ' την πόλη.

(ΝΣ) Α, μάλιστα.

(ΝΠ) Ο παππούς μου απ' τη μεριά του πατέρα μου είχε κουρείο στη Λευκάδα.

(ΝΣ) Α! Πηγαίνετε στη Λευκάδα;

(ΝΠ) Όχι πολύ συχνά αλλά υπήρχανε εποχές που πηγαίναμε...

(ΝΣ) Υπάρχουν ρίζες...

(ΝΠ) ...χρόνο παρά χρόνο. Μετά όταν μεγάλωσαν οι γονείς μου και δεν μπορούσανε πολύ να οδηγήσουν και τα λοιπά, αραιώσαμε τις επισκέψεις. Όμως την έχουμε μες στην καρδιά μας και πολύ περισσότερο εγώ τα τελευταία χρόνια που το εκτιμώ διαφορετικά. Γιατί όταν είσαι παιδί και σε πηγαίνουν λίγο με το ζόρι, ή επειδή όλοι οι Λευκαδίτες, ειδικά οι Λευκαδίτες έχουνε μια μανία με τον τόπο τους, καμιά φορά έλεγες «*Μα δεν θα πάμε και πουθενά αλλού;*» Όταν όμως μεγάλωσα και κατάλαβα πόσο ωραία είναι η Λευκάδα και ότι αυτό ήτανε πραγματικά μια πάρα πολύ ωραία επιλογή, ένας παράδεισος, ας πούμε, σε σχέση και με την πόλη, έλεγα ότι ο πατέρας μου είχε δίκιο. Τώρα ο πατέρας μου ζει, αλλά είναι σε πολύ άσχημη κατάσταση, γιατί έχει αλτσχάιμερ βαριάς μορφής και δεν θυμάται ούτε τη Λευκάδα. Οπότε είναι πολύ συγκινητικό!

(ΝΣ) Και πώς το διαχειρίζεσαι αυτό με τη μητέρα σου, μια και μιλάμε τώρα για τον πατέρα...

(ΝΠ) Ε..., είναι πάρα πολύ δύσκολο ...

0:03:06 Το σπίτι του. Τα αδέρφια του

(ΝΣ) Μένετε μαζί, κοντά;

(ΝΠ) Μένουμε, ας πούμε, υπάρχει μια μονοκατοικία με κάποια οροφωδιαμερίσματα, εγώ μένω κάτω με την κοπέλα μου τη Γιωργία και οι γονείς μένουνε επάνω. Και πιο πάνω η αδελφή μου.

(ΝΣ) Οπότε έρχομαι και στην επόμενη ερώτηση αν υπάρχει αδελφή, αδελφός....

(ΝΠ) Έχω μια αδελφή μεγαλύτερη, τη Τζένη, και έναν αδελφό από τον πρώτο γάμο του πατέρα μου, τον Μάκη.

0:03:32 Έζησαν στην Κυψέλη. Λόγω της αναπηρίας του έπρεπε να μετακομίσουν σε πιο επίπεδη περιοχή.

(ΝΣ) Α, μάλιστα! Στην Αθήνα σε ποιο μέρος μένατε;

Μέχρι τα δέκα πέντε μου μεγάλωσα στην Κυψέλη, στην οδό Σκοπέλου, και ήταν πολύ ωραία χρόνια, απλώς λόγω της αναπηρίας, κάποια στιγμή χρειάστηκε να βρούμε τρόπους για να μπορώ να είμαι πιο ανεξάρτητος. Και οι δρόμοι του κέντρου, με τις ανηφόρες και τις κατηφόρες ήταν πάρα πολύ δύσκολοι, έπρεπε λοιπόν να βρούμε μία περιοχή που να είναι λίγο επίπεδη και να μπορεί να μ' εξυπηρετήσει σ' αυτό. Αρχικά μέναμε στα Βριλήσσια...

0:01:10 Τα πρώτα παιδικά και εφηβικά χρόνια στην Κυψέλη

(ΝΣ) Πριν, ας μείνουμε λίγο στην Κυψέλη...

(ΝΠ) Ναι.

(ΝΣ) Γιατί είναι και τα πρώτα έτσι παιδικά...

(ΝΠ) Ωραία!

[... και εφηβικά χρόνια...]

(ΝΠ) Ωραία!

(ΝΣ) ... και φαίνεται να έχει ενδιαφέρον! Πώς πήγαινες στο σχολείο, πήγες στο δημοτικό, στο γυμνάσιο...

(ΝΠ) Ναι, ήτανε ... ήτανε δύσκολα χρόνια ...

(ΝΣ) Ναι.

(ΝΠ) ... γιατί εγώ γεννήθηκα με εγκεφαλική παράλυση. Αυτό μπορεί να συμβαίνει..., αν πλατειάζω να μου πεις!

(ΝΣ) Όχι, καθόλου...

0:0439 Οι πιθανές αιτίες της αναπηρίας του

(ΝΠ) Γιατί... Λοιπόν, αυτό μπορεί να οφείλεται σε δύο λόγους. Είτε σε λάθος του γιατρού που με τράβηξε με εμβρυολογικό και μου αλλοίωσε κάποια εγκεφαλικά κύτταρα, τραβώντας με προς τα έξω, είτε επειδή ήμουν πρόωρος και ήμουν σε θερμοκοιτίδα, μάλλον κόπηκε το ρεύμα; Δεν υπήρχαν τότε, πώς το λένε, θερμοκοιτίδες που να διατηρούνε τον ηλεκτρισμό, και έτσι να έχουνε γεννήτρια και τα λοιπά, με αποτέλεσμα να χάσω κάποια, κάποια δευτερόλεπτα ίσως; Κι εκεί δεν πήρα οξυγόνο. Αυτή λοιπόν η έλλειψη οξυγόνου δημιούργησε την εγκεφαλική παράλυση. Και ουσιαστικά γεννήθηκα μ' αυτή την αναπηρία, και ήτανε ένα μεγάλο ζητούμενο το πώς θα πάω σχολείο και τα λοιπά και τι θα κάνω. Φυσικά μεγάλωσα, ήμουνα και είμαι πάρα πολύ τυχερός, γιατί μεγάλωσα σε μια οικογένεια που δεν μου επέτρεπε να βλέπω την αναπηρία μου, ως πρόβλημα. Για ένα πάρα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα και μετά από την εφηβεία μου κιάλας, εγώ δεν χρησιμοποιούσα τη λέξη «ανάπηρος» γιατί δεν άρεσε στους γονείς μου αυτό.

(ΝΣ) Ναι.

(ΝΠ) Δηλαδή θυμάμαι τον εαυτό μου, ως παιδί, να έχω την απορία, βλέποντας την παράλυση στους αναπήρους πολέμου, ας πούμε, να ρωτάω «Είμαι και 'γω;» Και μου έλεγε η μαμά μου «Όχι δεν είσαι και μην το ξαναπείς αυτό!» Οπότε υπήρχε μία λογική ότι έχεις ένα θέμα, αλλά θα είσαι, θα ζεις κανονικά. Και θα κάνεις ό,τι μπορείς για να ζήσεις έτσι. Δεν καταλάβαινα, δηλαδή, για πάρα πολύ καιρό εγώ αισθανόμουνα ότι, ε τάξει, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Αργότερα χρειάστηκε να δω την πραγματικότητα, που και πάλι μ' έναν τρόπο αγωνιστικό και χωρίς καμία διάθεση να υποκύψω σε μιζέριες και τίποτα.

0:06:37 Το μορφωτικό επίπεδο των γονιών του

(ΝΣ) Πώς ήταν η οικογένειά σου, το μορφωτικό επίπεδο, ας πούμε, των γονιών σου ποιο ήτανε;

(ΝΠ) Ναι. Ο πατέρας μου ήταν πολιτικός μηχανικός, είχε σπουδάσει στο Μικρό Πολυτεχνείο, η μητέρα μου δούλευε στη ΔΕΗ. Ο πατέρας μου διάβαζε πολύ. Ή τουλάχιστον έτσι έδειχνε! Δεν ξέρω αν πραγματικά διάβαζε όλα τα βιβλία που μου ζητούσε να διαβάσω, αλλά φαινόταν να τα γνωρίζει. Δηλαδή μπορούσες να πιάσεις μια κουβέντα μαζί του και να μιλήσεις άνετα για πράγματα, έτσι, όλ' αυτά, αν και δεν είχαμε πολύ καλή σχέση, γιατί δεν με πλησίαζε αρκετά, δεν τον πλησίαζα κι εγώ και εκτίμησα την παρουσία του πολύ αργότερα, και πόσο μάλλον τώρα που είναι σ' αυτή τη θέση και λέω ότι χάσαμε πολλά χρόνια που θα μπορούσαμε να είχαμε γίνει φίλοι. Και δεν γίναμε. Εν πάση περιπτώσει...

0:07:21 Έχει ταξιδέψει σε πολλά μέρη του κόσμου

(ΝΣ) Θα σου στάθηκε με τον τρόπο του!

(ΝΠ) Ήτανε..., ναι! Γιατί δούλευε πάρα πολύ, έτσι; Έχω ταξιδέψει σε πάρα πολλά μέρη του κόσμου με χρήματα και έξοδα που αν δεν μπορούσε ο πατέρας μου, κυρίως ο πατέρας μου, και η μητέρα μου, αλλά κυρίως ο πατέρας μου, να μου τα εξασφαλίσει, δεν θα έκανα αυτά τα ταξίδια στους γιατρούς, για ιατρικούς σκοπούς και θεραπευτικούς. Οπότε θεωρώ, ναι, ότι μου στάθηκε! Απλώς αυτό το εκτίμησα πολύ αργότερα. Δηλαδή, για ένα μεγάλο διάστημα αισθανόμουν ότι έχω μόνο τη μητέρα μου, ας πούμε.

(ΝΣ) Η σχέση με την αδερφή...

(ΝΠ) Ήταν πολύ καλή, ήταν πολύ καλή. Λίγο αργότερα, κάποια χρόνια, όταν παντρεύτηκε και έφυγε και χάσαμε λίγο την επαφή, έμεινα πάλι λίγο πιο πολύ μόνος, στο κομμάτι, όμως η αδερφή μου ήταν πάρα πολύ κοντά μου, ιδίως τα πρώτα χρόνια με αποτέλεσμα να χορεύουμε, να περνάμε καλά... Δηλαδή, δεν αισθάνθηκα ποτέ μειονεκτικά ή... Η αναπηρία μου για μένα δεν υπήρχε! Όπως και τώρα δεν υπάρχει, με τη διαφορά ότι γνωρίζω. Αυτή είναι η διαφορά. Ότι έχω επίγνωση μιας κατάστασης και αποφασίζω να την αντιμετωπίσω με έναν συγκεκριμένο τρόπο. Ενώ τότε γινόταν περισσότερο από άγνοια παρά από συνειδητή επιλογή. Αυτό ήταν η διαφορά, αυτή ήταν η διαφορά!

0:08:45 Οι γονείς αγωνίστηκαν για να μην πάει σε ειδικό σχολείο. Η Σχολή Χιλ ήταν το μόνο σχολείο που τον δέχτηκε με χαρά.

(ΝΣ) Στο σχολειό πώς πήγαινες ...

(ΝΠ) Στο σχολείο ήταν...

(ΝΣ) ...πώς ήταν μια μέρα σου στο Δημοτικό ...

(ΝΠ) Να πούμε γιατί ήταν πολύ σημαντικό αυτό και για ιστορικούς λόγους, ότι, όταν εγώ, όταν εγώ έπρεπε να πάω στο σχολείο, τα πράγματα με την αναπηρία δεν ήταν όπως είναι σήμερα, που έχουμε, ας πούμε, το φέιςμπουκ και κάνουμε καταγγελίες και φωνάζουνε, και υπάρχει ..., υπάρχει και μια πολύ κακή πλευρά που είναι ο ρατσισμός κι άσχημη αντιμετώπιση, αλλά υπάρχει και μια πολύ καλή και θετική πλευρά που είναι οι φωνές που ακούγονται και συμπαραστέκονται και βοηθούν τους ανθρώπους με προβλήματα. Τότε δεν υπήρχαν τέτοια κινήματα, είτε μέσα, είτε έξω από το διαδίκτυο, επομένως δεν με δεχόντουσαν σε κανονικά σχολεία. Θέλανε, οπωσδήποτε, να με στείλουν σ' ένα σχολείο ειδικό. Και η μητέρα μου τους έλεγε «*Το παιδί μου είναι έξυπνο, πανέξυπνο, και δεν χρειάζεται να πάει σε ειδικό σχολείο και θα παλέψουμε γι' αυτό το λόγο.*» Αγωνίστηκε πάρα πολύ, γιατί τα σχολεία δεν με δεχόντουσαν. Θεωρούσαν ότι θα φέρω καθυστέρηση στην τάξη κι ότι θα είμαι ένα πρόβλημα. Και είναι σημαντικό να πούμε ότι το «μπούλινγκ», που σήμερα το λέμε με τόση ευκολία, προϋπήρχε όλα εκείνα τα χρόνια, απλώς δεν είχε όνομα! Αυτό που λέμε σήμερα «μπούλινγκ», ας πούμε, είναι ένα πολύ παλιό φαινόμενο, που απλώς δεν το λέγαμε έτσι, το λέγαμε κάπως αλλιώς. Είχα όμως... [Ακαταληπτα] Να πω λίγο, να τα πάρω απ' την αρχή για να μην αδικήσω και κανέναν, γιατί, ας πούμε, τα χρόνια στο δημοτικό ήταν πάρα πολύ ωραία, επειδή είχα την τύχη να φοιτήσω στη Χιλ, στη σχολή Χιλ. Ήταν το μόνο σχολείο τότε, που με δέχτηκε με χαρά! Όχι με κάποιου είδους, ας πούμε, υποχώρηση ή οτιδήποτε! Με πάρα πολύ χαρά και

μάλιστα είπαν στην μητέρα μου «*Μην ξαναπείς για το Νικόλα ότι είναι ανάπηρος, γιατί αυτό το πράγμα εμάς δεν μας απασχολεί. Και δεν θέλουμε να το βλέπεις έτσι!*» Οπότε με δέχτηκαν εκεί, με καλοδέχτηκαν πάρα πολύ και πέρασα τα ωραιότερα χρόνια, τα ωραιότερα σχολικά χρόνια της ζωής μου. Θυμάμαι χαρακτηριστικά ότι συμμετείχα σε μία θεατρική παράσταση όντας ο βασιλιάς και χρησιμοποιώντας μια πολυθρόνα ως θρόνο, αφού δεν μπορούσα, ας πούμε, να κινούμαι πάνω στη σκηνή, είχανε βρει έναν τρόπο να είμαι εκεί και να έχω ένα ρόλο προσαρμοσμένο στα μέτρα μου, πράγμα το οποίο ήταν πάρα πού σημαντικό αφού, όντος, ήταν πολύ σπουδαίο να συμμετέχεις εξ ίσου. Έτσι αγαπήθηκα από τα παιδιά, έκανα φίλους, πήγαινα στα πάρτι, ακούγαμε μουσική, πηγαίναμε εκπαιδευτικές εκδρομές, θυμάμαι, και ήταν όλα πάρα πολύ ωραία. Όταν..., η Χιλ δεν είχε γυμνάσιο, είχε όμως το σχολείο της Πλάκας.

0:11:24 Γυμνάσιο στην Ιταλική Σχολή. Τα χειρότερα χρόνια της ζωής του. Θύμωνα τρομερά

Ωστόσο, επειδή εμένα με έπαιρνε η μητέρα μου, με πήγαινε και με έφερνε, μου λέει κάποια στιγμή, μέναμε και στην Κυψέλη, «*Δεν θα μπορέσω να το κάνω αυτό και για το γυμνάσιο*», οπότε άφησα, άφησα την Πλάκα, που ήταν μια πάρα πολύ όμορφη, και είναι, μια πάρα πολύ όμορφη γειτονιά, και σαν από τύχη, επειδή μ' αρέσαν πάντα οι ξένες γλώσσες, επειδή, όπως είπα, ταξίδευα πάρα πολύ στον κόσμο και έμαθα να μιλάω αρκετά εύκολα τα αγγλικά και χωρίς να έχω κάνει, ας πούμε, μαθήματα, επειδή πηγαίναμε πάρα πολλά ταξίδια, είχα μια ευκολία στο να μαθαίνω ξένες γλώσσες. Και ένα πρωί στη μητέρα μου, τότε υπήρχε η δορυφορική τηλεόραση κι έπαιζε το «Ράι ούνο, ας πούμε. «Ράι ούνο», «Ράι ντούε», και της λέω «*Θέλω να πάω στην Ιταλική Σχολή.*» Και έδωσα εξετάσεις για την Ιταλική Σχολή και πήγα και στο γυμνάσιο, δηλαδή, φοίτησα στην Ιταλική Σχολή, αλλά ήτανε τα χειρότερα χρόνια της ζωής μου, γιατί τα παιδιά ήτανε πάρα πολύ άδικα, οι καθηγητές επίσης, εκεί πέρασα τα πιο, τα πιο σκληρά χρόνια... Δηλαδή, υπήρχαν φορές που έμπαινα στην τάξη και δεν μου έλεγε κανείς καλημέρα. Υπήρχαν φορές που κάνανε πάρτι, ας πούμε, και καλούσαν όλα τα παιδιά εκτός από μένα, μπροστά μου! Υπήρχαν φορές που οι καθηγητές μου ζητούσαν να ρουφιανέψω! Να πω, ας πούμε, επειδή στα διαλείμματα δεν έβγαινα κι έμενα μέσα, ήξερα ποιος είχε κάνει τι, αν είχε συμβεί κάτι μέσα στην τάξη, την ώρα που οι καθηγητές απουσίαζαν. Και αυτό σημαίνει ότι, θυμάμαι ότι μου λέγανε «*Νικόλα, πες μας ποιος το έκανε!*», ας πούμε. Εγώ δεν έλεγα, δεν μαρτυρούσα βέβαια, αλλά μου ζητούσανε να καρφώσω, ας πούμε! Ήταν πάρα πολύ άσχημα! Θυμάμαι ένα άλλο παιδί κούναγε το θρανίο για να μην μπορώ να γράψω και το αποκορύφωμα ήταν όταν, όταν έπαιρνα τους βαθμούς μου, ερχόντουσαν οι διάφοροι και μου λέγανε «*Τους βαθμούς τους χαρίσανε, δεν τους άξιζες!*» Κι έτσι εγώ θύμωσα πάρα πολύ, είχα αρχίσει να έχω διάφορα ψυχοσωματικά, ξέρω γω, να με πονάει πάρα πολύ το κεφάλι μου, να θυμώνω. Θύμωνα τρομερά για πράγματα που οι γονείς μου δεν ξέρανε, δεν μπορούσαν να καταλάβουν το λόγο, ε! και κάποια στιγμή τους είπα «*Συμβαίνει αυτό, αυτό, αυτό κι αυτό!*» Και θυμάμαι ότι υπήρχαν πάρα πολλοί άνθρωποι που λέγανε «*Μη φύγεις από την Ιταλική Σχολή...*», γνωστοί των γονιών μου δηλαδή που λέγανε ότι «*Ένα σχολείο που θα σου δώσει κάποια εφόδια και μη φύγεις και τα λοιπά ...*» και τους λέω «*Όχι, εγώ θέλω να φύγω*» και φύγαμε.

0:14:00 Πήγε στο σχολείο των Βριλησσίων. Χτίσανε σπίτι στο Πάτημα Χαλανδρίου

Τα ιταλικά, βέβαια, τα συνέχισα, πήρα το ... [Ακατάληπτα] Ναι, φύγαμε... [Ακατάληπτα λόγω επικάλυψης] ...και είχα εγώ ένα φίλο, ακόμα μιλάμε με το Δημήτρη, που έμενε στα Βριλήσσια. Και άρχισε να φτιάχνει το δικό του σπίτι και ήθελε να φύγει απ' αυτό που έμενε. Και λέμε «*Θα πάμε να το νοικιάσουμε εμείς.*» Και ο Δημήτρης πήγαινε στο σχολείο των Βριλησσίων, που ξέραμε ότι είναι ένα πολύ ωραίο δημόσιο σχολείο, περνούσε καλά, μου λέει «*Έλα εδώ, θα σε δεχτούνε καλά, θα περνάς όμορφα, θα κάνουμε παρέα, θα έχουμε φίλους...*» κι έτσι το κάναμε αυτό! Και φύγαμε πια απ' την Κυψέλη, και παράλληλα, επειδή ο πατέρας μου, όπως σας είπα ήτανε πολιτικός μηχανικός, αρχίζουμε να χτίζουμε ένα σπίτι στο Πάτημα Χαλανδρίου. Οπότε, όταν θα τελείωνε το σπίτι θα φεύγαμε κι από το σπίτι στα Βριλήσσια και θα πηγαίναμε, ουσιαστικά, ένα τετράγωνο πιο πέρα, πίσω απ' τον Άγιο Αντώνιο στο Πάτημα Χαλανδρίου, που είναι πια Χαλάνδρι. Κι αυτή είναι η ιστορία μου! Έτσι πολύ χοντρά. Χοντρά, χοντρά.

(ΝΣ) Θεωρείς ότι ...] [Ακατάληπτα]

(ΝΠ) Οπωσδήποτε. [Ακατάληπτα] Οπωσδήποτε. [Ακατάληπτα]

(ΝΠ) Ναι. Αλλά αυτό το καταλαβαίνω τώρα, δεν το καταλάβαινα τότε! Το καταλαβαίνω τώρα. Παρ' ότι δεν είναι γονείς, ας πούμε, ξέρω 'γω, τίποτα διανοούμενοι ή οτιδήποτε τέτοιο.

(ΝΣ) Λίγο πάλι πίσω στην εφηβεία... Πώς ήτανε μία μέρα σου έτσι... καθημερινή σου μέρα...

(ΝΠ) Σε ποια ηλικία τώρα;

[Ακατάληπτα λόγω επικάλυψης]

(ΝΠ) Γιατί έχει διαφορά!

(ΝΣ) Στα δεκατρία που πήγαινες στην Ιταλική Σχολή.

(ΝΠ) Ε, στην Ιταλική ήταν απάισια! Ήταν απάισια!

(ΝΣ) Σηκωνόσουν...

(ΝΠ) Σηκωνόμουνα... Πρώτα απ' όλα να πω ότι...

(ΝΣ) Μες στο σπίτι ας πούμε πώς ήταν η καθημερινότητά σου, πώς ήταν τότε, καλά τώρα...

0:15:51 Πέρασε από διάφορα στάδια που έχουν να κάνουν με την ανεξαρτησία του

(ΝΠ) Περάσαμε από διάφορα στάδια που έχουν να κάνουν και με τη δική μου ανεξαρτησία. Όλη η αγωνία της μητέρας μου τα χρόνια που μεγάλωνα ήταν φυσικά να περπατήσω. Έτσι;

(ΝΣ) Ναι

0:16:03 Τρόποι για να είναι πιο ανεξάρτητος. Φυσικοθεραπεία, ταξίδια στο εξωτερικό, επισκέψεις σε γιατρού κλπ Η βοήθεια από τη μητέρα του αλλά και από άλλες κυρίες (βοηθούς)

(ΝΠ) Που σημαίνει ότι προσπαθούσαμε να βρούμε διάφορους τρόπους προκειμένου να είμαι πιο ανεξάρτητος. Χρησιμοποιούσαμε διάφορους τρόπους, δηλαδή, έκανα πάρα πολλή φυσιοθεραπεία, πηγαίναμε πάρα πολλά ταξίδια στο εξωτερικό, επισκέψεις σε γιατρούς και τα λοιπά! Θέλω να πω ότι φτάσαμε σε ένα σημείο που να περπατάω άλλοτε με κάποια μπαστούνια, άλλοτε με έναν περπατητήρα και τα λοιπά, που σημαίνει ότι μες το σπίτι, τότε, χρειαζόμουν τη βοήθειά της για να ντυθώ και μετά μπορούσα μες το σπίτι να κινούμαι και να αυτοεξυπηρετούμαι, γιατί είχα μάθε. Είχα μάθει. Όταν όμως πήγαίνα στο σχολείο, με συνόδευε τις πρώτες ώρες για να με βοηθήσει να πάω στην τουαλέτα στα διαλείμματα, γιατί δεν υπήρχανε αυτά που λέμε σήμερα «προσβάσιμες τουαλέτες» ... Αυτά ήταν ιστορίες γι' αγρίου, ναι! Και έφευγε, θυμάμαι. Η μητέρα μου σταμάτησε να εργάζεται πολύ γρήγορα για να μπορεί να με βοηθήσει. Δηλαδή στα σαράντα είχε πάρει ήδη σύνταξη, είχε βγει, και ερχόταν κάποιες ώρες, με βοηθούσε και όταν δεν μπορούσε εκείνη, με βοηθούσαν κάποιες κυρίες, που έπαιρναν κάποια χρήματα και είτε ήταν μέσα απ' το σχολείο, κάποιες κυρίες που μπορεί να καθαρίζανε και να ερχόντουσαν στο διάλειμμα να μου ρίξουν μια ματιά, αν θέλω κάτι και τα λοιπά, είτε κυρίες που τις προσλάμβανε η μητέρα μου γι' αυτό το σκοπό, αποκλειστικά. Γινόταν, δηλαδή, ένας συνδυασμός με δική της φροντίδα και φροντίδα κάποιου άλλου ανθρώπου. Ε, εγώ τώρα μεγαλώνοντας έγινα πιο ανεξάρτητος και αυτά, όλα αυτά τα ξεπέρασα.

0:17:39 Τα παιδικά του παιχνίδια

(ΝΣ) Από παιχνίδι εκεί της εποχής...

(ΝΠ) Όταν ήμουνα πιο μικρός...

(ΝΣ) ...διασκέδαση...

(ΝΠ) Όταν ήμουνα πιο μικρός παίζαμε με φίλους από τη σχολή Χιλ, όπως είπα και τα λοιπά, με διάφορα επιτραπέζια μπορεί να παίζαμε, θυμάμαι είχαμε τα Τζι άι Τζο, τα στρατιωτάκια μας, είχαμε κούκλες Εξ-Μεν, ας πούμε, διάφορα τέτοια... Μάλιστα εμένα μ' άρεσε πάρα πολύ να παίζω με μικρά πόνι και με κοροϊδεύανε γιατί θεωρείτο κοριτσίστικο αυτό και «Γιατί να παίζει το παιδί μου με μικρά πόνι;» και υπήρχε μια αγωνία για το τι θα γίνω. Τελικά [Γέλια] έσβησε αυτή η αγωνία, η δική τους όχι η δική μου. Εγώ ποτέ δεν κατάλαβα για ποιο λόγο...

0:18:20 Φλερτ, έρωτας

(ΝΣ) Στο σχολείο, στην Ιταλική Σχολή, να μη ρωτήσω για φλερτ και τέτοια που γινότανε... [Ακατάληπτα]

(ΝΠ) Δεν μπόρεσα να το βιώσω έτσι ... θυμάμαι ...

(ΝΣ) Και σε άλλα παιδιά, δηλαδή, υπήρχε κι εκεί μπούλινγκ;

(ΝΠ) Θυμάμαι ότι, γενικά γι' αυτό το κομμάτι, εμένα μ' απασχολούσε, εντάξει, πάρα πολύ αυτό, έτσι;

(ΝΣ) Ναι.

(ΝΠ) Και πολλές φορές ερωτευόμουν και κάποιες δασκάλες μου, γιατί ήτανε πιο προσιτές... Υπήρχαν άνθρωποι που ερχόντουσαν να μου μιλήσουνε, ας πούμε, να μου πούνε πέντε πράγματα. Και αυτό ήταν για μένα μια παρηγοριά, σε αντίθεση με το οτιδήποτε άλλο συνέβαινε. Και θυμάμαι, ειδικά τώρα που λες για φλερτ, ας πούμε, που εγώ δεν ήξερα κιόλας πώς να προσεγγίσω και είπα σε μια κοπέλα τότε «Θες να

τα φτιάξουμε;» και αυτή γέλαγε πάρα πολύ! Και λέει «Και τι να κάνουμε δηλαδή;» Αυτό στην Ιταλική Σχολή! Ε, κι από τότε, για πολλά, για πολλά χρόνια δεν το ξανατόλμησα, αλλά είχα θυμό, δεν είχα θλίψη. Δηλαδή, δεν με πήρε τόσο πολύ από κάτω, όσο με θύμωσε αυτό!

0:19:31 Είχε δύο φίλους όλους κι όλους. Δεν τον καλούσαν στα πάρτι. Η μητέρα του τον ενθάρρυνε

(ΝΠ) Η μητέρα μου έκανε πολύ μεγάλο αγώνα, δηλαδή, θυμάμαι ότι είχα δύο φίλους να είχα; Όλους κι όλους; Και πηγαίναμε σε κάποια πάρτι, ας πούμε, πηγαίναμε. Θυμάμαι όταν της είχα πει ότι δεν με καλούσαν στα πάρτι, είχε μιλήσει στους γονείς και είχε πει «Γιατί το κάνετε αυτό;» Και της είπαν, γονείς που δεν με ξέρανε, δεν είχαν δει ποτέ αν είμαι καλός μαθητής, αν δεν είμαι, αν προσπαθώ; Και της είπαν «Γιατί το παιδί σας δημιουργεί προβλήματα στην τάξη!», πράγμα που δεν ίσχυε! Αφού δεν ήταν εκεί για να ξέρουν. Και προσπαθούσε όμως, πρώτα απ' όλα να μην καταλαβαίνω εγώ όλη τη δική της την προσπάθεια, ώστε να μην στενοχωριέμαι ή να μην απομονώνομαι, και πάντα μου έλεγε «Θα πας στο πάρτι, θα κάνεις αυτό, θα είσαι ομιλητικός, να μιλάς με τα παιδιά!» Με ενθάρρυνε, δηλαδή, και γω να προσπαθώ! «Όταν βλέπεις ότι ο άλλος δεν έρχεται να πας εσύ να του μιλήσεις!» Πολύ σημαντικό αυτό!

0:20:19 Οι δυσκολίες που αντιμετώπιζε στο δρόμο, στο αυτοκίνητο, στα ταξί. Η μητέρα είχε καταναλώσει πολύ ενέργεια για όλα αυτά

(ΝΣ) Οι δυσκολίες που αντιμετώπισε τώρα η μητέρα στην προσπάθεια να σε βοηθήσει, στο δρόμο, στο αυτοκίνητο, το ταξί, εκείνη την εποχή ήτανε μεγαλύτερες από...

[Ακατάληπτα λόγω επικάλυψης]

(ΝΠ) Ναι! Θυμάμαι ότι, θυμάμαι είχε κάνει καταγγελία και σε εφημερίδα για έναν ταξιτζή που δεν μας πήρε όταν έβρεχε και τελικά με πάρα πολύ μεγάλο αγώνα, αυτός έχασε το δίπλωμά του, αλλά την φοβίζανε τότε και ερχόντουσαν οι αστυνομικοί και της λέγανε ότι «Να αποσύρεις τη μήνυση γιατί θα σε...», ξέρω 'γω, «... θα σε κλείσουμε μέσα...», οτιδήποτε... Δε μάσαγε η μάνα μου, να το πω έτσι! Και αγωνιζότανε πάρα πολύ, πάρα πολύ! Αλλά το θέμα είναι ότι μετά από χρόνια κατάλαβα ότι αυτό της στοίχησε κι εκείνης. Δηλαδή δεν... εγώ νόμιζα πως η μάνα μου ήτανε ατρόμητη κι ότι αυτά τα πράγματα δεν την πτοούσαν! Μετά από χρόνια κατάλαβα ότι είχε καταναλώσει πολύ ενέργεια για όλα αυτά και έτσι...

(ΝΣ) Το εξέλαβε αυτό ως ένα μάθημα, ας πούμε, ζωής;

[Ακατάληπτα]

(ΝΠ) Ναι, σαν παράδειγμα! Να έχω την αγωνιστικότητα της μητέρας μου! Ναι! Μα μοιάζουμε ούτως ή άλλως πάρα πολύ στον χαρακτήρα. Και δεν το βάζω κάτω κι εγώ, όπως δεν το βάζει κάτω κι εκείνη κάτω! Η διαφορά είναι ότι η μητέρα μου δεν είχε, δεν είχε και πολύ χιούμορ. Με αποτέλεσμα πολλές φορές να δυσφορεί! Και να δυσφορούμε και 'μεις, γι' αυτό! Γιατί έκανε πάρα πολύ μεγάλο αγώνα να ξεπεράσει κάποια πράγματα αλλά, και μπορεί να μη μας έλεγε, ας πούμε, πόσο ενοχλείται ή πόσο στενοχωριέται, αλλά εμείς το καταλαβαίναμε, το εισπράτταμε αυτό.

0:22:17 Δεν έδινε σημασία στα παιδιά που τον κοιτούσαν άλλοτε με λύπη κι άλλοτε με φόβο

(ΝΣ) Εγώ θυμάμαι εκείνα τα χρόνια δεν κυκλοφορούσαν πολλοί με καρτσάκι, κι ο κόσμος κάπως τους κοίταζε!

(ΝΠ) Ούτε τώρα!

(ΝΣ) Αισθάνθηκες ποτέ κάποιο βλέμμα...

(ΝΠ) Ναι! Ναι! Και μάλιστα είχαμε τσακωθεί με την μητέρα μου γιατί θυμάμαι ερχόντουσαν τα παιδάκια και με κοιτούσαν περίεργα και τους έλεγε, έλεγε η μάνα μου στους γονείς τους «*Πείτε στα παιδιά σας να μην κοιτάνε έτσι!*» Και 'γω της έλεγα «*Όχι ρε μαμά! Άφησέ τα να κοιτάνε γιατί θέλουνε να με γνωρίσουνε!*» Τα παιδιά ... [Ακατάληπτα] «*Πρέπει να ξέρουνε!*» Αλλά της το έλεγα τότε και γω που ήμουνα μικρός γιατί αισθανόμουνα ότι δεν είναι κακό! Δεν ξέρω ψώνιο ήμουνα; [Γέλια] Αλλά ... [Ακατάληπτα] Τέλος πάντων, ναι, αισθανόμουνα ότι με κοιτούσαν άλλοτε με λύπη, άλλοτε με φόβο... Αλλά δεν έδινε σημασία πολύ! Απλώς κάποια πράγματα μού αποτυπώθηκαν στο μυαλό . Δηλαδή, θυμάμαι, στην πολυκατοικία που μέναμε στην Κυψέλη είχαμε μια κυρία, η οποία μάλιστα είχε ένα μπόξερ σκύλο, που είναι οι αγαπημένοι μου σκύλοι, πολύ αργότερα θυμήθηκα ότι το πρώτο μπόξερ που είχα συναντήσει ήταν εκείνο, που έλεγε στη μάνα μου [Χαμηλώνει τη φωνή του και μιλάει αργά] «*Έχουμε και 'μεις μια τέτοια κατάσταση!*» Ήταν πάρα πολύ περίεργο κι άσχημο και λυπηρό και έλεγα «*Τι εννοεί;*» Με «*κατάσταση;*» Και μου 'λεγε «*Τι να σου πω παιδί μου, τι να σου εξηγήσω... Δεν χρειάζεται να σου πω κάτι.*»

(ΝΣ) Κι έρχεστε λοιπόν στο Χαλάνδρι...!

(ΝΠ) Κι ερχόμαστε.... Ναι!

(ΝΣ) Βριλήσσια, Χαλάνδρι, εκεί τα πράγματα στο σχολείο εξελίχτηκαν όπως τα είχες... [Ακατάληπτα] Στα Βριλήσσια... Ναι! Στα Βριλήσσια!

(ΝΠ) Ναι, στα Βριλήσσια! Συνέπεσε βέβαια να είμαι και 'γω σε μια καλή φάση, έτσι; Δηλαδή...

(ΝΣ) Είχες μεγαλώσει...

0:23:50 Ή απόφασή του να αυτονομηθεί. Φόρεσε για πρώτη φορά αθλητικά παπούτσια

(ΝΠ) ...είχα αρχίσει να σκέφτομαι , σκεφτόμουνα πάντα, πάντα, πάντα ότι μπορεί να έφταιγα και γω που τα παιδιά δεν ερχόντουσαν, ας πούμε. Μήπως και γω ήμουνα λίγο μαμάκιας; Μήπως ήμουνα λίγο, ας πούμε, μήπως βλέπανε τη μαμά μου και σκεφτόντουσαν «*Τώρα πώς να πάμε στο Νικόλα που θα είναι κι η μαμά του μπροστά; Και τι παρέα να κάνουμε;*» Και προσπαθούσα λίγο να αυτονομηθώ και..., να..., να βρω και το δικό μου μερίδιο ευθύνης πάνω σ' αυτό. Δηλαδή, προσπάθησα να κοινωνικοποιηθώ; Μίλησα αρκετά; Ας πούμε, θυμάμαι στην Ιταλική Σχολή αποφάσιζε, μέχρι, μέχρι τα δεκάξι μου, δεκάξι, αποφάσιζε η μητέρα μου, ας πούμε, τι θα φορέσω και πώς θα ντυθώ. Και για δική της ευκολία μού έβαζε φόρμες! Όλα τα παιδιά φοράγαν τζίν, φοράγαν πουκάμισα... Κι εγώ κατάλαβα σε κάποια στιγμή, ότι αυτό απωθεί! Γιατί κι εγώ ήθελα να φορέσω τζίν, κι εγώ ήθελα να φορέσω πουκάμισα, και 'γω ήθελα να φοράω αθλητικά παπούτσια! Για πάρα πολλά χρόνια δεν μπορούσα να φοράω αθλητικά παπούτσια γιατί δεν έπρεπε! Έπρεπε να φοράω

ορθοπεδικά! Τα πρώτα μου αθλητικά τα φόρεσα εκεί περίπου, στο γυμνάσιο, όταν πια είπανε στη μητέρα μου ότι θα τα συνδυάζω με ναρθηκάκια, οπότε δεν είχε τόση σημασία το παπούτσι, όσο ο νάρθηκας. Κι άρχισα να φοράω αθλητικά παπούτσια. Και θυμάμαι ήτανε τόσο μεγάλη η χαρά μου που είχαμε πάρει ένα ζευγάρι παπούτσια, κοιμήθηκα με τα παπούτσια! Δηλαδή κοιμήθηκα αγκαλιά με τα παπούτσια!

(ΝΣ) Νομίζω το κάναν κι άλλα παιδάκια!

0:25:22 Η «ροκ» φυσιοθεραπεύτρια και η μουσική ροκ

(ΝΠ) Ναι! Και τέλος πάντων, άρχισα να καταλαβαίνω ότι πρέπει και 'γω να κάνω κάποια πράγματα, αν θέλω να με προσεγγίσουν οι άλλοι και να σκεφτώ μήπως έχω και δική μου προσωπικότητα, μήπως δεν χρειάζεται, ας πούμε, να αποφασίζει η μητέρα μου για κάποια πράγματα. Και αυτό συνέπεσε εκεί γύρω στα δέκα τέσσερα, δέκα πέντε και πάνω στη μετάβαση που πήγαμε στα Βριλήσσια. Είχα την τύχη τότε να γνωρίσω μια πολύ αξιόλογη φυσιοθεραπεύτρια, την Κατερίνα Κύρκου, με την οποία είμαστε ακόμα φίλοι, μένει στη Θεσσαλονίκη, πηγαίνω και τη βλέπω καμιά φορά... Η οποία ήταν πολύ ροκ! Εμένα μ' άρεσε πάρα πολύ η μουσική αλλά δεν..., ψαχνόμουν. Εντάξει, η αδερφή μου, ας πούμε, μου 'χε δείξει δυο, τρία πράγματα, δηλαδή το πρώτο σιντι που αγόρασα και μου κράταγε συντροφιά ήτανε μία συλλογή με τα τραγούδια των Queen, ας πούμε. Έτσι έμαθα τον Freddie Mercury κι έμαθα να αγαπάω τη ροκ. Και...

(ΝΣ) Σπίτι τι μουσική ακούγατε;

(ΝΠ) Ε,ε, η μητέρα μου άκουγε Νταλάρα, Αλεξίου και τέτοια πράγματα, τα οποία εγώ αργότερα κορόιδευα, γιατί της έλεγα «*Εντάξει, φτάνει πια, όχι άλλο Νταλάρα...!*» [Γέλια] Όχι.

0:26:34 Ανακαλύπτει τη ροκ μουσική. Μαύρα ρούχα και πολλές κασέτες. Η πρώτες συναυλίες. Elton John, Nick Cave. Εκπομπές για το ροκ στο ραδιόφωνο

(ΝΣ) Ανακαλύπτεις το ροκ.

(ΝΠ) Και ανακαλύπτω το ροκ, που αυτό συμπίπτει, ας πούμε, με μια αναγέννηση δική μου και πνευματική και τα λοιπά και αρχίζω να ντύνομαι πιο πολύ με μαύρα χρώματα, που τότε δεν ήταν τα χρώματα του χρυσαυγίτη, ήταν τα χρώματα του ροκά! Υπήρχαν ωραίες εποχές που το μαύρο δεν ήταν παρεξηγήσιμο. Και γνωρίζω την Κατερίνα, η οποία με προμηθεύει με πάρα πολλές κασέτες. Αρχίζω ν' ακούω μουσική...

(ΝΣ) Τι ηλικία είχε η Κατερίνα;

(ΝΠ) Ήτανε τριάντα, τριανταπέντε; Κι εγώ ήμουνα δέκα πέντε; δεκάξι; Και μου έφερνε ν' ακούω Nick Cave, θυμάμαι, μου έφερνε ν' ακούω τους ΚΙΥ, μου έφερνε διάφορα πράγματα και τότε πηγαίνω και, η πρώτη μου, πρώτη μου συναυλία ήτανε, είχαμε πάει να δούμε με την αδερφή μου που ήτανε λίγο πιο ποπ, είχαμε πάει να δούμε τον Elton John, στο στάδιο της ΑΕΚ. Μετά η Κατερίνα μού λέει «*Θα σε πάω να δεις τον Nick Cave!*» Και πήγαμε να δούμε τον Nick Cave, όταν ήμουνα δέκα έξι χρονών, στο Περιστερί! Και θυμάμαι ότι μου λέγαν όλοι «*Τι είναι αυτός ο Nick Cave και πού πας τώρα;*», γιατί δεν τον ξέρανε όπως τον ξέρουν τώρα που γίνεται χαμός! Και έγινε μια

τρομερή αρχή με τη ροκ μέσα και με το ραδιόφωνο το ανεξάρτητο που άκουγα, το «Ρόδο» που σήμερα δεν υπάρχει, τις εκπομπές του Μάκη του Μηλάτου, και το Ροκ FM που ήταν πολύ καλύτερο απ' ό,τι είναι σήμερα, γιατί υπήρχε ροκ τότε! Και αυτό με βοήθησε πάρα πολύ να διαμορφώσω έναν χαρακτήρα.

0:28:03 Αργότερα ζήτησα μόνος μου πια να κάνω ψυχοθεραπεία

(ΝΣ) Ήταν και παραγωγοί στο ραδιόφωνο!

(ΝΠ) Ήτανε, ήτανε τελείως άλλη εποχή. Κι αυτό με δυνάμωνε εσωτερικά, δηλαδή, έβαζε την αναπηρία μου σε πολύ δεύτερη μοίρα, τρίτη, τέταρτη... Χωρίς να ξέρω αν την έχω αποδεχτεί πραγματικά. Έτσι, γιατί η πιο ώριμη προσέγγιση ήρθε πολύ αργότερα όταν ζήτησα και μόνος μου πια να κάνω ψυχοθεραπεία... αλλά αυτό έγινε πολύ αργότερα.

0:28:32 Άρχισα να παίρνει ταξί για τις μετακινήσεις μου. Έλεγε στον εαυτό του «Πρέπει να μην φοβάσαι, πρέπει να είσαι ροκ!»

(ΝΣ) Και πώς γινόντουσαν οι μετακινήσεις; Πάλι με τη μητέρα; Με τον ίδιο τρόπο, για το σχολείο...

(ΝΠ) Τότε, τότε έπαιρνα, άρχισα να παίρνω και ταξί... Φοβόμουνα πάρα πολύ! Θυμάμαι ότι, επειδή δεν έχω και καλό προσανατολισμό, πίστευα ότι μπορεί και να χαθώ! Αλλά έλεγα ότι «*Άμα δεν το δοκιμάσεις δεν θα μπορέσεις!*» Κι έλεγα «*Πρέπει να είσαι ρόκ!*» Κι έλεγα αυτό στον εαυτό μου. «*Πρέπει να μη φοβάσαι! Να 'σαι ροκ!*» Και έπαιρνα το ταξί και πήγαινα, ας πούμε, ή όταν, όταν ήθελα, ξέρω γω, να με πάρουν από ένα πάρτι, οτιδήποτε, ε! ερχόντουσαν οι γονείς μου. Τρέχανε! Δεν μπορώ να πω. Εντάξει, και υπήρχε..., υπήρχε μια αίσθηση εποπτείας, χωρίς να το θέλω. Θυμάμαι μάλιστα ότι εγώ δεν κάπνιζα και μου έλεγε η μαμά μου «*Καπνίζεις!*» Γιατί βρόμαγαν τα ρούχα μου! Κι έλεγα μετά «*Εγώ θα καπνίσω στο τέλος γιατί είναι άδικο να μου λένε ότι καπνίζω ενώ δεν καπνίζω!*» [Γέλια] Και ήταν μια πολύ, πολύ σημαντική περίοδος αυτή για μένα.

0:29:43 Η αναγέννηση της γνωριμίας με ένα κομμάτι του εαυτού του. Ο πατέρας του ήταν συντηρητικός.

(ΝΠ) Δηλαδή αναγέννηση της γνωριμίας με ένα κομμάτι του εαυτού μου που ούτε εγώ το ήξερα. Δηλαδή, άρχισα να μακραίνω τα μαλλιά μου..! Ο πατέρας μου μάλιστα επειδή ήταν και λίγο συντηρητικός μου φώναζε, μου έλεγε «*Θα γίνεις σαν αυτούς τους αλήτες, που ακούμε στο ραδιόφωνο! Και πρέπει να σπουδάσεις και τι θα κάνεις;*» Κι εγώ του 'λεγα «*Δεν θέλω!*» Και τότε θυμάμαι έβαζα και άκουγα τραγούδια του Άσιμου και μου 'λεγε «*Ακούς αυτούς τους μαστούρηδες και θα γίνεις κι εσύ σαν κι αυτούς!*» Και του 'λεγα «*Σταμάτα!*» και τον έβριζα! Τσακωνόμασταν! Τέλος πάντων, φτάνω σ' αυτό το σημείο που είμαι ...

[Ακατάληπτα]

0:30:21 Είχε περάσει μέσα του, χωρίς να του το πει κανείς με λόγια, ότι υπάρχουν οι δεξιοί και υπάρχουν οι αριστεροί

(ΝΠ) Αυτό που, αυτό που, αυτό που είχε περάσει μέσα μου, ας πούμε, είναι, χωρίς να μου το πει κανείς με λόγια, είναι ότι υπάρχουν οι δεξιοί και υπάρχουν οι αριστεροί. Εμείς είμαστε αριστεροί. Αυτό! Αλλά δεν υπήρχε, ας πούμε, μια κουβέντα ξεκάθαρη. Ο πατέρας μου, ας πούμε, θύμωνε πάρα πολύ με..., με την ακροδεξιά, με το

φασισμό, και μου είχε πει άσχημα πράγματα για τη Χούντα, οπότε εγώ ήξερα ότι αυτά τα πράγματα δεν πρέπει να τα ξαναζήσουμε.. δεν... και υπήρχε δηλαδή ένας, ας πούμε, άγραφος νόμος ότι εμείς είμαστε αριστεροί.

0:31:08 Πολύ σημαντικό γεγονός γι' αυτόν ήταν ο θάνατος της Μελίνας Μερκούρη.

(ΝΠ) Και τότε στα δέκα πέντε μου συνέβη κάτι πάρα πολύ σημαντικό για μένα, που είναι και λίγο έτσι..., εγώ το δημιούργησα στην ουσία, και με καθόρισε πάρα πολύ, κάτσε να πιώ και λίγο νερό.. [Παύση] Ε ,ε, ε, πεθαίνει η Μελίνα! Την οποία την υπεραγαπώ! Εγώ δεν την γνώριζα, απλά είχα δει κάποιες συνεντεύξεις στην τηλεόραση, ως παιδί, δηλαδή δέκα τριών, δέκα τεσσάρων, και πάντα με γοήτευε, αλλά επειδή είχα μια απέχθεια για τους πολιτικούς, δηλαδή θεωρούσα, εντάξει, πολιτικός είναι και άλλαζα το κανάλι! Όμως κάτι με μαγνήτιζε πάρα πολύ στη Μελίνα. Και όταν πέθανε, πηγαίναμε ακόμα σχολείο, εγώ ήμουνα δέκα πέντε χρονών, θυμάμαι ότι όλοι κλαίγανε πάρα πολύ και ένιωσα σα να έχει φύγει ένας άνθρωπος που ήταν τόσο σημαντικός και ένιωσα μεγάλη ντροπή που εγώ δεν ήξερα, ας πούμε, τι είναι η Μελίνα και γιατί. Και άρχισα να διαβάζω για 'κείνη και να ψάχνω. Και πήγα και πήρα το..., συγκινούμαι! Πήγα και πήρα το βιβλίο της και θυμάμαι ότι το έκανα κρυφά, γιατί ήθελα να είναι κάτι τελείως δικό μου. Και πήρα το βιβλίο...

0:32:39 Έλεγε στη μητέρα του για τη Μελίνα :«Τι ωραίο που είναι αυτό να μπορείς να βγαίνεις όπως θες στην τηλεόραση και να μην σε νοιάζει και να...»

(ΝΠ) Η μητέρα μου είχε πει κάποτε, τώρα δεν το θυμάται, γιατί της τα λέω και μου λέει «Εγώ δεν το 'πα αυτό!» αλλά το είπε. Επειδή η Μελίνα πολλές φορές έβγαине ξυπόλητη στην τηλεόραση, ας πούμε, μπορεί να μιλούσε και να μην φορούσε παπούτσια, ενώ ήταν επάνω στον καναπέ και να έλεγε ό,τι έλεγε και να μην φορούσε παπούτσια. Κι εγώ έλεγα «Τι ωραίο που είναι αυτό να μπορείς να βγαίνεις όπως θες στην τηλεόραση και να μην σε νοιάζει και να...». Κι έλεγε η μάνα μου «Μα γιατί βγαίνει τώρα χωρίς παπούτσια; Γιατί το κάνει αυτό; Τι θέλει να μας πει;» Και επειδή θύμωνε τη μάνα μου αυτό, εγώ από πείσμα έλεγα «Τη Μελίνα, τη Μελίνα εγώ θα την αγαπάω πάρα πολύ!», ας πούμε. Και άρχισα να διαβάζω.

0:33:16 Το «Γεννήθηκα Ελληνίδα» μπορεί να είναι και απ' τα πρώτα βιβλία που διάβασε.

(ΝΠ) Πήρα το βιβλίο το «Γεννήθηκα Ελληνίδα», τότε μάλιστα δεν είχε γίνει η δεύτερη, τρίτη έκδοση, ήτανε από τις πρώτες, από τις εκδόσεις «Ζάρβανος» θυμάμαι, ακόμα το έχω, και το ξεκοκάλιζα, εγώ γενικά δεν διάβαζα πάρα πολύ. Δεν μ' άρεσε πάρα πολύ το διάβασμα. Μ' άρεσε η μουσική. Και μπορεί να 'τανε κι απ' τα πρώτα βιβλία που διάβασα συνειδητά. Δεν μου το έφερε κανείς, πήγα εγώ και το πήρα και το διάβασα. Και θυμάμαι ότι το διάβαζα πάρα πολύ αργά για να μην τελειώσει. Γιατί σκεφτόμουνα ότι άμα τελειώσει το βιβλίο ότι θα τελείωνε και η σχέση μου με τη Μελίνα, ας πούμε. Που ήταν τελείως λάθος γιατί δεν εξαντλείται σε ένα βιβλίο όλο αυτό.

0:33:52 Έγραψε ένα τραγούδι για τη Μελίνα. Έτσι ξεκίνησε να γράφει ποιήματα. Τα πρώτα ποιήματα τα έκρυβε στο μπαστούνι του

Και τέλος πάντων ήταν πολύ καθοριστική αυτή η, ας το πούμε σε εισαγωγική, η γνωριμία και άκουσα τότε ότι η Μελίνα ήθελε να της γράψουν ένα τραγούδι. Ότι, ας

πούμε, είχε αυτή την επιθυμία. Κάποιος να γράψει ένα τραγούδι για κείνη. Και είπα «Θα το κάνω εγώ!» Που δεν ήξερα μουσική. Και έγραψα τους στίχους και πήγα και βρήκα διάφορους μουσικούς και το φτιάξαμε, και το κάναμε τραγούδι! Μάλιστα μ' έναν είχα τσακωθεί πάρα πολύ γιατί ήτανε ..., ήμασταν παιδιά δέκα πέντε χρονών, δέκα έξι, και μου, του έλεγα «Θέλω να μου βρεις μουσική γι' αυτούς τους στίχους.» Κι εκείνος δεν ασχολιόταν με την Μελίνα. Τώρα τα παιδιά δεν..., ποιος θ' ασχολιόταν τώρα, δέκα πέντε χρονών, με τη Μελίνα; Και μου 'λεγε «Αμάν πια, μ' αυτή τη Μελίνα!» ξέρω 'γω, και θυμάμαι ότι μου 'χε σκίσει την παρτιτούρα και έτσι είχαμε τσακωθεί γι' αυτό. Το γράψαμε τέλος πάντων το τραγούδι και σε συνεργασία και με μια άλλη κοπέλα που έπαιζε πιάνο και υπήρχε μια κασέτα που την οποία τώρα δεν την βρίσκω, αλλά το λέω αυτό γιατί έγινε η αφορμή για να αρχίσω να γράφω....! Έτσι ξεκίνησα εγώ να γράφω. Άρχισα να γράφω ποιήματα. Να γράφω ποιήματα, γιατί, λέω, αφού έγραψα ένα τραγούδι για τη Μελίνα, γιατί να μην γράψω και κάτι άλλο και κάτι άλλο και κάτι άλλο και κάτι άλλο, και θυμάμαι τότε είχα δύο μπαστούνια, ας πούμε, που περπατούσα και μέσα στα μπαστούνια είχαν ένα, στη λαβή είχαν ένα κούμπωμα που είχε ένα θηκάκι. Και 'γω δίπλωνα τα ποιήματα και τα 'βαζα εκεί γιατί αισθανόμουν ότι είναι μυστικό αυτό!

(ΝΣ) Δικά σου!

(ΝΠ) Ναι, αυτό! Και... και έτσι και λόγω και της σχέσης μου με τη μουσική και όλα αυτά που ένιωθα και ήθελα να έχω ένα συγκρότημα και τα λοιπά, φτιάξαμε και ένα συγκρότημα...!

0:35:36 Έμαθε κιθάρα για να νοιώθει καλά και να περνάει όμορφα. Μαθήματα ορθοφωνίας στο «Εράτειο Ωδείο».

(ΝΣ) Έμαθες κάποιο όργανο;

(ΝΠ) Προσπάθησα να μάθω κιθάρα, δεν τα πήγαινα πολύ καλά, δεν βοηθούσαν και τα δάχτυλά μου, αλλά έμαθα κάποια πράγματα, ίσα ίσα, έτσι, για να νοιώθω εγώ καλά, να παίζω εγώ καλά και να περνάω όμορφα ...

(ΝΣ) Για να ακούς μουσική...

(ΝΠ) Ναι, εντάξει, και γι' αυτό το λόγο άρχισα να τραγουδάω. Δηλαδή, επειδή δεν μπορούσα να παίξω κάποιο όργανο, χρησιμοποιούσα τη φωνή μου! Θυμάμαι ότι πήγαινα, έκανα μαθήματα ορθοφωνίας στο «Εράτειο Ωδείο» που ήταν στο Χαλάνδρι... Νομίζω ήταν στο Χαλάνδρι, ή Βριλήσσια ήτανε; Έτσι λεγότανε «Εράτειο Ωδείο». Και μου είχε πει τότε η δασκάλα μου η Πόλυ «Βρε παιδί μου δεν πας να κάνεις κάτι άλλο;» Γιατί, εντάξει, ήμουν λίγο παράφωνος..., εντάξει, δεν....

(ΝΣ) Δεν πήγες για επαγγελματικό...

(ΝΠ) Αλλά εγώ, η αλήθεια είναι ότι δεν σταμάτησα ποτέ να τραγουδάω γιατί, εντάξει, σταμάτησα να πηγαίνω στα μαθήματα, γιατί κατάλαβα ότι και λεφτά δίνω τζάμπα και ότι δεν θα με βγάλει πουθενά, δηλαδή δεν ήθελα να γίνω αυτό, δεν ήθελα να γίνω επαγγελματίας, οπότε άρχισα να τραγουδάω μόνος μου και το ενδιαφέρον είναι και πάντα έτσι γίνεται στη ζωή νομίζω, ότι όταν παράτησα τα μαθήματα και άρχισα να τραγουδάω μόνος μου, τότε άρχισαν να μου λένε «Έχεις ωραία φωνή!» Πριν δεν μου το λέγανε. Γιατί μάλλον απελευθερώθηκα και έπαψα να θέλω κάτι συγκεκριμένο και να θέλω να φτάσω κάπου και το 'κανα μόνο για τον εαυτό μου.

(ΝΣ) Για να προσπαθείς να τραγουδήσεις σωστά.

(ΝΠ) Ναι.

(ΝΣ) Μάλιστα!

0:37:02 «Αν λάβεις ως αφετηρία την αναπηρία έχεις χάσει! Πρέπει να υπάρχει μέσα στη ζωή σου γιατί είναι δική σου δεν είναι αλλουνού, αλλά δεν πρέπει να σε καθορίζει.»

(ΝΠ) Ναι! Και ... Και αυτό λοιπόν σε σχέση και με την αναπηρία με..., πώς να πω ήτανε σαν η αναπηρία να μην υπήρχε πια για μένα καθόλου! Θα τη συναντούσα πολύ αργότερα όταν κατάλαβα πια ότι πρέπει να την αντιμετωπίσω ως μια πραγματικότητα, στις διαστάσεις της, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι εγώ θα αλλοιωθώ και προσπαθούσα πάντα να βρω μια ισορροπία ανάμεσα στο να ζω με την αναπηρία αλλά να μην με καθορίζει αυτή, ας πούμε. Να ξέρω ότι υπάρχουν πράγματα που δεν μπορώ να κάνω αλλά πρώτον να προσπαθώ να το κάνω και δεύτερον να μην γίνω ποτέ μίζερος, να μην σκεφτώ ποτέ ότι η αναπηρία είναι η αρχή. Γιατί η αναπηρία δεν είναι η αρχή! Αν λάβεις ως αφετηρία την αναπηρία έχεις χάσει! Πρέπει να υπάρχει μέσα στη ζωή σου γιατί είναι δική σου δεν είναι αλλουνού, αλλά δεν πρέπει να σε καθορίζει. Και αυτό είναι δύσκολο να το καταφέρεις. Δηλαδή εγώ, για πάρα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα, την αγνοούσα. Έκανα πως δεν υπήρχε. Κι αυτό μπορεί να ήταν ευχάριστο και... αλλά ήτανε πρόσκαιρα ευχάριστο, δεν ήτανε πραγματικό, δεν μου έδινε κάποια λύση. Γιατί αργότερα έπρεπε ν' αναμετρηθώ μ' αυτό. Το έκανα! Έκανα ψυχοθεραπεία, έκανα διάφορα πράγματα.

0:38:36 Η διαδικασία της ψυχοθεραπείας δεν τελειώνει για κανέναν

(ΝΣ) Εξακολουθείς να κάνεις ψυχοθεραπεία φαντάζομαι.

(ΝΠ) Τώρα όχι, όχι, αλλά δεν θεωρώ ότι έχει τελειώσει αυτή η διαδικασία. Δεν τελειώνει για κανέναν. Δηλαδή όταν φεύγεις από μια σχέση με έναν ψυχοθεραπευτή ξέρεις πάρα πολύ καλά ότι αυτό μπορεί να το ξανακάνεις στη ζωή σου κάποια στιγμή και είναι σα να τελειώνει ένα κεφάλαιο αλλά δεν τελειώνει το βιβλίο!

0:39:00 Τεμπελιάζει, δεν κάνει φυσιοθεραπείες. Πολλές φορές είχε πάει στο Λονδίνο για να πάρει από μια σχολή που λεγόταν «Bobath»

(ΝΣ) Τις φυσικοθεραπείες τις κάνεις συνήθως στο σπίτι ή πηγαίνεις...

(ΝΠ) Τώρα φυσικοθεραπείες δεν κάνω...ους

(ΝΣ) Όταν έκανες!

(ΝΠ) Τεμπελιάζω. Τεμπελιάζω! Πρέπει, πρέπει να τις ξαναρχίσω.

(ΝΣ) Όπως όλοι με τη γυμναστική, ας πούμε!

(ΝΠ) Ναι, ναι! Έκανα και στο σπίτι και πήγαινα κατά καιρούς. Στο μεγαλύτερο μέρος της ζωής μας πηγαίναμε και στο εξωτερικό και παίρναμε ασκήσεις από τους «Bobath» ...

(ΝΣ) Το 'χεις ξαναπεί πολλές φορές...

(ΝΠ) Πηγαίναμε Λονδίνο πάρα πολύ συχνά, έχω δηλαδή ταξιδέψει περίπου είκοσι έξι, είκοσι επτά φορές στο Λονδίνο, γιατί πηγαίναμε κάθε χρόνο, φαντάσου, και παίρναμε τις ασκήσεις από μια σχολή που λεγόταν «Bobath», ειδικεύονταν σε παιδιά

με εγκεφαλική παράλυση και σου έδειχνε, ας πούμε, τις ασκήσεις για να μπορείς μετά να έρθεις εδώ να τις κάνεις με κάποιον φυσικοθεραπευτή στην Ελλάδα πια. Γιατί το κόστος τού να πηγαίνεις ήτανε μεγάλο κι εκείνοι, ας πούμε, για μια συνεδρία ήθελαν τα μαλλιοκέφαλά τους! Οπότε στην ουσία σου έδινε τις ασκήσεις για να τις κάνεις με κάποιον εδώ. Αυτή η σχέση ξεκίνησε για μένα από οχτώμισι μηνών, δηλαδή η φυσικοθεραπεία ξεκίνησε από οχτώμισι μηνών. Μέχρι... και τα τριάντα μου, τριανταπέντε έκανα, με διαλείμματα. Δηλαδή, λέω, το λέω καμιά φορά, η σχέση μου με τη φυσικοθεραπεία είναι όπως η σχέση του Μπάους με τα ναρκωτικά. Δηλαδή τα κόβω, την κόβω, την κόβω την ξαναρχίζω, την κόβω και την ξαναρχίζω. [Παύση] Και πρέπει να την ξαναρχίσω πάλι γιατί ό,τι κατάφερα το κατάφερα χάρη στην φυσικοθεραπεία και πιστεύω ότι όταν θα..., επειδή τελειώνω και με τη δουλειά, θα μπορέσω κάποια στιγμή να βγω στη σύνταξη και λόγω αναπηρίας, να αφοσιωθώ περισσότερο στο σώμα μου και στην τέχνη που μ' αρέσει τόσο πολύ.

0:40:50 Αντί για μουσικός παραγωγός βρίσκεται στη Σχολή Δημοσιογραφίας του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου

(ΝΣ) Τελειώνεις λοιπόν, μ' αυτούς τους όρους, το σχολειό σου το γυμνάσιο, το λύκειο!

(ΝΠ) Ναι. Ναι. Και δεν ήξερα ...

(ΝΣ) Προχώρησες ...

(ΝΠ) ... και δεν ήξερα τι θέλω να κάνω στη ζωή μου καθόλου. Έλεγα ότι θα γίνω, ας πούμε, ανιμέιτορ γιατί μου άρεσε πάρα πολύ να ζωγραφίζω αλλά δεν είχα και την υπομονή και δεν... ούτε και τόσο ταλέντο. Απλώς ήθελα. Ήτανε αυτό που έλεγα κιάλας για να απαντάω κάτι με ευκολία όταν με ρωτούν τι θα κάνεις. Και τελειώνω την .. το σχολείο, δεν υπήρχε περίπτωση εγώ να μην σπουδάσω, ας πούμε. Οι γονείς μου μού λέγανε «*Να σπουδάσεις, να σπουδάσεις.*» Εγώ είπα εντάξει, τι θέλω να κάνω; Να παίζω μουσική στο ραδιόφωνο, ας πούμε. Αφού δεν μπορώ να έχω το συγκρότημα που θέλω, έτσι όπως το θέλω, τι είναι το πλησιέστερο σ' αυτό, να γίνω ας πούμε ραδιοφωνικός παραγωγός. Ε, και είδαμε τις σχολές με την αδερφή μου και μου λέει «*Ε, πήγαινε δήλωσε στη Σχολή Δημοσιογραφίας, ας πούμε, να ασχοληθείς με τα ΜΜΕ*» Εγώ δεν ήθελα καθόλου, ποτέ! Ούτε τώρα μου αρέσει η δημοσιογραφία. Δεν ήθελα ποτέ να είμαι δημοσιογράφος απλώς, εν τάξει, έπρεπε να συμπληρώσω μια σχολή... Ήταν κάτι που μπορούσα να το κάνω, θεωρητικά τουλάχιστον, και στην πράξη αποδείχτηκε αυτό αργότερα, αλλά εκείνη τη στιγμή δεν ήξερα, οπότε το έκανα εντελώς στην τύχη.

(ΝΣ) Πού;

(ΝΠ) Στο Καποδιστριακό. Πήγα στη σχολή, δεν μ' άρεσε καθόλου δηλαδή.

0:42:13 Ήταν από τα τελευταία παιδιά (με αναπηρία) που δίνανε Πανελλήνιες

(ΝΣ) Έδωσες κανονικά τις εξετάσεις...

(ΝΠ) Ναι, επειδή μάλιστα εγώ ήμουν από τα τελευταία παιδιά που δίνανε Πανελλήνιες και πάντα είχαμε με τη μητέρα μου έναν τσακωμό γιατί μου έλεγε «*Πρέπει να αγωνιστούμε ώστε να μην δίνετε πανελλήνιες, να μη χρειαστεί να δίνετε, γιατί καταπονείτε το σώμα σας και κουράζεστε...*» και της έλεγα «*Όχι, θέλω να μπω με την αξία μου*», γιατί τότε δεν μπορούσα να δω ότι σημασία έχει να βγεις απ' τη

σχολή και σημασία έχει να πάρεις τα πράγματα . Μ' ενδιέφερε, μ' ενδιέφεραν πάρα πολύ οι τύποι και οι διαδικασίες και κανένας να μη γυρίσει να πει ότι «Ο Νικόλας μπήκε...» Ίσως και για όλα αυτά που είχα περάσει στο γυμνάσιο, να μην ήθελα να δίνω δικαιώματα. Σήμερα, αυτό που θα 'λεγα σ' ένα νέο παιδί με αναπηρία είναι «Μπες χωρίς εξετάσεις και κοίτα να διαβάζεις και να γίνεις καλός μέσα στη σχολή. Αλλά μπες! Γιατί κανένας δεν θα ενδιαφερθεί για το πώς μπήκες! Το θέμα είναι τι θα γίνεις αφού βγεις και τι εφόδια θα πάρεις!» Τέλος πάντων έδωσα πανελλήνιες, απλώς έδωσα προφορικά! Μάλιστα είχα βάλει, δεύτερη επιλογή, είχα βάλει το «Ιστορικό-Αρχαιολογικό» που εμένα μ' άρεσε πιο πολύ, απλά όλη η οικογένεια μου έλεγε «Τι θα κάνεις ας πούμε, τι θα κάνεις μετά απ' αυτή τη σχολή!» Μετά είχα βάλει «Θεατρικών Σπουδών». Ήλπιζα να μην περάσω στη σχολή των Μέσων Ενημέρωσης γιατί δεν ήθελα, αλλά πέσαν οι βάσεις και πέρασα! [Γέλιο] Κι όλοι μου 'διναν συγχαρητήρια για μια σχολή που δεν μου άρεσε και τόσο...

0:43:40 Η Σχολή ήταν καλή, απλά ήταν πάρα πολύ θεωρητική, και η θεωρία τον κούραζε. Σήμερα είναι εντελώς διαφορετική

(ΝΠ) Τέλος πάντων, λέω «Δεν μπορεί να είναι και τόσο χάλια!» Και όντως ήταν μια καλή σχολή, απλά ήταν πάρα πολύ θεωρητική, που εμένα η θεωρία με κούραζε. Ήθελα, ήθελα πιο πολύ πρακτική. Σήμερα έχουν αλλάξει τα πράγματα. Εγώ μπήκα στη σχολή το '97, νομίζω; Σήμερα είναι τελείως διαφορετικά. Κάνουν πάρα πολλά εργαστήρια, κάνουνε πράγματα τρομερά. Το ξέρω γιατί έρχονται παιδιά στην ΕΡΤ που κάνουνε πρακτική και μου λένε ποια είναι τα μαθήματά τους. Και τους ζηλεύω λίγο. Γιατί έχουνε... έχουνε άλλα εφόδια από κείνα που είχαμε εμείς. Διαβάζαμε πάρα πολλές θεωρίες κι όταν πήγαμε να εξασκήσουμε τη δημοσιογραφία δεν μας είχε πει κανείς πώς να το κάνουμε. Τα παιδιά τα σημερινά είναι σχεδόν έτοιμα όταν έρχονται απ' τη σχολή.

(ΝΣ) Έχουν όμως και τη θεωρητική βάση που είχες εσύ;

(ΝΠ) Δεν ξέρω. Δεν ξέρω. Υπάρχουν κάποια που επειδή είναι πολύ έξυπνα και ζωηρά μπορεί να το καταφέρουν. Υπάρχουν άλλα που θα 'θέλαν περισσότερο διάβασμα, ας πούμε. Δεν ξέρω. Αλλά...

0:44:43 Προσάρμοσαν το χώρο της Σχολής για να τον διευκολύνουν

(ΝΣ) Στη σχολή, άλλες δυσκολίες! Ήταν προσβάσιμη ή Σχολή...

(ΝΠ) Άλλες δυσκολίες, ναι δεν ήταν ιδιαίτερη, αλλά είχαμε πάρα πολύ καλή, ας πούμε, πρόθεση εκ μέρους των καθηγητών, αμέσως βάλανε ράμπα, αμέσως βάλανε χειρολαβές στην τουαλέτα, το ασανσέρ ήταν πάρα πολύ μικρό, ίσα ίσα που χώραγε το αμαξίδιο... και γενικά ήτανε κάτω στην Αθήνα, οπότε ήταν λίγο δύσκολο να πηγαίνω, να με πηγαίνουν, να με φέρνουν...

0:45:05 Γνωρίζει τον οδηγό ταξί, τον Γιάννη, ο οποίος ήταν «παλιοροκάς». Έμαθε να ξεχωρίζει τις φωνές χωρίς να ξέρει τα τραγούδια. Περνάγανε ωραία

(ΝΠ) Εκείνη την εποχή λοιπόν γνωρίζω το Γιάννη, έναν οδηγό ταξί, ο οποίος με μια συμφωνία με πήγαινε τις περισσότερες ημέρες της εβδομάδας, όσες δεν μπορούσαν να με πηγαίνοφέρνηνε οι γονείς μου. Ο οποίος ήτανε «παλιοροκάς».

(ΝΣ) Α, μάλιστα!

(ΝΠ) Ο Γιάννης. Κι αρχίσαμε, λοιπόν, πάλι να μιλάμε για μουσική και μάλιστα ήταν ο άνθρωπος που μου, με έμαθε να ξεχωρίζω τις φωνές χωρίς να ξέρω τα τραγούδια. Γιατί μου έλεγε, ας πούμε, μου έβαζε, μου έβαζε τον Μπομπ Ντίλαν, μου έβαζε τον Λένον, μου έβαζε τον Νίλ Γιάγκ, μου έβαζε και μου έλεγε «Ποιος τραγουδάει;» Εγώ του έλεγα «Δεν ξέρω!» Και μου έλεγε «Όχι, θα μάθεις! Πρέπει να μάθεις!» Και χάρη στο Γιάννη, λοιπόν, έχω μάθει ακόμα κι αν δεν ξέρω ένα τραγούδι να καταλαβαίνω ποιος το τραγουδάει. Γιατί με 'μαθε ν' ακούω τα ηχοχρώματα της φωνής. Και περνάγαμε ωραία!

0:45:53 Αισθανόταν άσχημα, γιατί όλοι οι συμφοιτητές του είχανε φιλενάδα και μεγάλες μηχανές και αυτός περίμενε τη μαμά του και τον μπαμπά του να τον πάρουν

(ΝΠ) Γιατί με πήγαινε στη σχολή, με έφερνε... Ε, αισθανόμουν λίγο άσχημα, η αλήθεια είναι, πολλές φορές, γιατί όλοι μου οι συμφοιτητές είχανε κάποια φιλενάδα, ξέρω 'γω, και τα κορίτσια και τα λοιπά, και θυμάμαι κιόλας, ότι ερχόντουσαν οι διάφοροι συμφοιτητές με μεγάλες μηχανές, μαρσάρανε, παίρνανε τις κοπέλες κι εγώ καθόμουν και περίμενα τον μαμά μου και τον μπαμπά μου να 'ρθουν να με πάρουνε, που ήταν πάρα πολύ άσχημο! Αλλά είχα καλούς καθηγητές που όταν με βλέπαν στενοχωρημένο μου μιλούσαν, τους μιλούσα και γω...

(ΝΣ) Συμφοιτητές;

(ΝΠ) Ναι, κάναμε παρέα...

(ΝΣ) Συμφοιτήτριες;

0:46:32 Τον ενοχλούσε η ματαιοδοξία των συμφοιτητών του

(ΝΠ) ... απλά λίγο με στενοχωρούσε η ματαιοδοξία των ανθρώπων. Γιατί ήταν πάρα πολλοί τότε και νέοι, και λογικό είναι, όταν θέλαν να κάνουν εκπομπή, να βγούνε στο ραδιόφωνο, να βγουν στην τηλεόραση, να γίνουνε παρουσιαστές, να γίνουνε παρουσιάστριες, και υπήρχε μια έτσι ματαιοδοξία και μια υπερβολική φιλοδοξία, την οποία εγώ δεν μπορούσα να καταλάβω, ούτε μπορούσα να την ακολουθήσω.

(ΝΣ) Η συγκεκριμένη σχολή ευνοούσε...

(ΝΠ) Και λίγο μ' ενοχλούσε. Μετά κατάλαβα βέβαια ότι, εντάξει, αυτό είναι ένας δρόμος, δεν είναι απαραίτητο όλοι να γίνουν αυτό και δεν σημαίνει ότι όλοι είναι έτσι! Γιατί φτάνουμε πολλές φορές να γενικεύουμε εμείς που λέμε ότι είναι κακό να γενικεύεις, γενικεύουμε και 'μεις οι ίδιοι. Και, τέλος πάντων, την έβγαλα τη σχολή, ούτε με πολύ καλό βαθμό, ούτε με κακό βαθμό. Είχα... ένα εφτάμισι είχα βγάλει; Και τα λοιπά. Εντάξει. Εντάξει.

0:47:30 Δούλεψε για ένα χρόνο στο Γραφείο Τύπου της Εθνικής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία αλλά δεν άντεχε τα θέματα της αναπηρίας

(ΝΠ) Και κάποια στιγμή, μάλλον με το που φεύγω από τη σχολή, μου λέει ο Γιάννης ο Βαρδακαστάνης που ήταν πρόεδρος της Εθνικής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, μου λέει «Θέλω να σε πάρω στην ..., στην «ΕΘΟΑμεΑ», να δουλέψεις στο Γραφείο Τύπου.» Με πήρε στην «ΕΘΟΑμεΑ», δούλεψα στο Γραφείο Τύπου, αλλά δεν άντεχα πολύ με τα θέματα της αναπηρίας. Γιατί παίρνανε διάφοροι άνθρωποι με προβλήματα και τα λοιπά..., όλη η δουλειά είχε να κάνει με την αναπηρία, εγώ

ήμουνα μέσα στο ροκ, μέσα στα τραγούδια, μέσα στην ανάγκη να δημιουργήσω, να κάνω πράγματα, να φύγω απ' αυτό...

0:48:05 Του έκανε εντύπωση ότι πολλοί άνθρωποι δίνουν έμφαση στα επιδόματα αλλά δεν μιλούσαν για εργασία, εξ ίσου.

(ΝΣ) Ήτανε γραφική δουλειά, δηλαδή έγγραφες...

(ΝΠ) Έστελνα δελτία τύπου, και έγγραφα και τα λοιπά, αλλά όλα τα θέματα ήταν για την ισότιμη μεταχείριση των ανθρώπων με αναπηρία και μπλα, μπλα, μπλα. Τέλος πάντων ήταν μεγάλο σχολείο γιατί κατάλαβα ότι υπάρχει ένας φορέας που σε στηρίζει αλλά το δυναμικό το ανθρώπινο είναι που πρέπει να ξεχωρίζει, δηλαδή δεν είναι και καραμέλα που θα πει ο φορέας σου για να διεκδικήσεις τα δικαιώματά σου. Είναι τι κάνεις εσύ ως άνθρωπος. Δηλαδή όχι ο μπουσουλός που θα γράφεις. Θυμάμαι, σε πάρα πολλά γράμματα και e-mail έγγραφα τα ίδια και τα ίδια και τα ίδια και τα ίδια... Κα έλεγα «*Μα καλά πώς γίνεται αυτό να είναι πιστευτό στον παραλήπτη, όταν είναι μια... ένα τυφλοσούρτι, ας πούμε, που το γράφουμε συνέχεια για να διεκδικήσουμε πράγματα, χωρίς ίχνος αγωνιστικότητας πραγματικής, ας πούμε.*» Και μου έκανε και εντύπωση που πάρα πολλοί άνθρωποι δίνουν έμφαση στα επιδόματα αλλά δε μιλούσανε για εργασία, εξίσου. Δηλαδή ναι! Το επίδομα το χρειαζόμαστε γιατί έχουμε πάρα πολλές ανάγκες. Δηλαδή...

(ΝΣ) Δηλαδή κάπως θεωρούσαν πως άμα έχεις μεγάλο επίδομα και πολλά λεφτά δεν χρειάζεται να δουλέψεις!

(ΝΠ) Όχι, δεν ξέρω αν το θεωρούσαν αυτό, αλλά δεν έλεγε κανείς «*Παιδιά, θέλουμε δουλειές!*» Έτσι; «*Θέλουμε να είμαστε παραγωγικοί..., θέλουμε να είμαστε...*» Ήθελα, λοιπόν... Για να εξηγηθώ, δεν ισχυρίζομαι ότι, το ξαναλέω, τα επιδόματα είναι, είναι πράγματα που δεν πρέπει κανείς να λαμβάνει, έτσι; Ούτε ότι, ούτε ότι μας περισσεύουν τα χρήματα! Σε καμία περίπτωση! Γιατί πρέπει να πληρώνεις τις φυσικοθεραπείες σου, τους γιατρούς σου, τις μετακινήσεις σου και ένα σωρό άλλα πράγματα, που ο καθένας, ανάλογα με την αναπηρία του, χρειάζεται. Όμως, δεν έβλεπα ανθρώπους να λένε «*Πάνω απ' όλα να είμαστε να παραγωγικοί και να έχουμε δουλειά! Δουλειά, δουλειά!*» Αυτό λοιπόν εμένα λίγο με απωθούσε. Δηλαδή δεν ήθελα να κατεβαίνω στις πορείες για να λέω «*Μη μου κόψετε το επίδομα!*» Ήθελα να κατεβαίνω για να λέω «*Πρέπει να είμαστε μέσα στη ζωή, ας πούμε, να είμαστε..., να έχουν όλοι οι άνθρωποι με αναπηρία δουλειά! Δουλειά!*» Και μετά να παίρνω και το επίδομα. Αλλά να είναι εργαζόμενοι. Γιατί η εργασία σου είναι που σε κάνει... σε βοηθάει να μπεις μέσα στη ζωή πραγματικά και σε βγάζει απ' το σπίτι και σε βγάζει απ' την απομόνωση, κι όταν θες να μιλήσεις για ένταξη, μ' αυτούς τους όρους θα μιλήσεις. Δεν θα μιλήσεις με τους όρους των επιδομάτων, για ένταξη. Έτσι; Και δεν άντεξα πολύ, λοιπόν.

0:50:37 Με παραίνεση της μητέρας του ξεκινάει το μεταπτυχιακό στην «Πολιτική Επικοινωνία και τις Νέες Τεχνολογίες» . Συγχρόνως δουλεύει στο Δήμο Βριλισίων

(ΝΣ) Πόσο έμεινες εκεί ;

(ΝΠ) Έμεινα κάτι λιγότερο από χρόνο και μετά... α! κι εκείνη την περίοδο, πάλι με παραίνεση της μητέρας μου, μου λέει «*Βρε Νικόλα, δεν κάνεις κανένα μεταπτυχιακό; Δεν κάνεις κανένα μεταπτυχιακό;*» Και ξεκινάω να κάνω ένα μεταπτυχιακό. Μάλιστα

είχα έναν πάρα πολύ περίεργο τρόπο σκέψης, ακόμα τον έχω δηλαδή... Ενώ μ' ενδιέφεραν οι τέχνες και ο πολιτισμός και τα λοιπά... Λέω «Όχι, θα κάνω το αντίθετο από αυτό που με ενδιαφέρει για να πάρω περισσότερα πράγματα.» Γιατί ας πούμε, αν αρχίσω, αν, αν μελετήσω τη λογοτεχνία ή οτιδήποτε άλλο, αυτό μπορώ να το κάνω και μόνος μου. Και το έχω ήδη, είναι ένα κομμάτι που το ξέρω. Οπότε αποφάσισα να κάνω ένα μεταπτυχιακό στην «Πολιτική Επικοινωνία και τις Νέες Τεχνολογίες» και ταυτόχρονα να δουλεύω, έφυγα όμως από την ΑμεΑ και βρήκα δουλειά στη Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου Βριλησίων, με πρόγραμμα για ΑμεΑ...

(ΝΣ) Πόσο εύκολο ήταν αυτό;

(ΝΠ) Δεν ήταν πολύ εύκολο, αλλά δεν ήταν και πάρα πολύ δύσκολο, γιατί υπήρχαν τότε τα προγράμματα του ΟΑΕΔ , «Τρία συν ένα» και μπορούσες να πείσεις έναν εργοδότη να σε πάρει γιατί θα έβαζε πολύ λιγότερα χρήματα από την τσέπη του, για να σε πληρώνει, οπότε...

(ΝΣ) Ήταν προγράμματα για ΑμεΑ;

(ΝΠ) Ναι. Ναι. Και έμεινα εκεί τέσσερα χρόνια . Ούτε αυτή η δουλειά μου άρεσε πολύ, γιατί σήκωνα τηλέφωνα, ήμουνα σ' ένα..., ας πούμε, έκανα γραμματειακή υποστήριξη και ταυτόχρονα έκανα το μεταπτυχιακό. Αλλά το έβλεπα ως ένα τρόπο να παίρνω χρήματα και να σπουδάζω ταυτόχρονα.

0:52:14 Οι πρώτες περιπλανήσεις μέσα στην πόλη, μόνος του. Οι περισσότεροι άνθρωποι ήταν πρόθυμοι για βοήθεια. Ολοκλήρωσε το μεταπτυχιακό με «Άριστα»

(ΝΠ) Και για πρώτη φορά στη ζωή μου, εκείνη την περίοδο, αρχίζω να έχω τις πρώτες, πρώτες περιπλανήσεις μέσα στην πόλη, μόνος μου, γιατί έπρεπε να περνάω από την Πλατεία Συντάγματος απέναντι στη Σταδίου και να πάω στη σχολή και θυμάμαι ότι ερχόταν ο συμφοιτητής μου ο Αλέκος και με βοηθούσε, αλλά κάποιες φορές δεν μπορούσε. Και έλεγα «Νικόλα, πρέπει να το κάνεις μόνος σου αυτό το πράγμα!» Και πήγαινα και έφτανα, ας πούμε, στην άκρη, φοβόμουν πάρα πολύ, μπορεί να έτρεμα, μπορεί... θα πέσω κάτω δηλαδή και σιγά σιγά έμαθα να το κάνω, είχα και ένα ροδάκι προστατευτικό που έχει πίσω το αμαξίδιο για να μην τουμπάρω και όποτε ήθελα βοήθεια ζητάγα κι απ' τους περαστικούς. Και πάντα είχα σαν αρχή μου ότι όταν θες βοήθεια θα ζητάς. Δεν θα ντρέπεσαι ποτέ. Κι αν δεν μπορεί ένας άνθρωπος να σε πάει, ξέρω γω, μέχρι εκεί που θες να πας, θα ζητήσεις από πέντε διαφορετικούς. Και οι πέντε διαφορετικοί θα κάνουν ένα μικρό κομμάτι και στο τέλος θα πας εκεί που θες να πας! Και το 'χω ως αρχή μου αυτό, ότι δεν είναι ανάγκη ένας άνθρωπος να σου δώσει όλη τη βοήθεια, μπορεί να σου δώσουνε πολλοί από λίγο! Γιατί σημασία έχει...

(ΝΣ) Ήταν πρόθυμοι οι άνθρωποι γενικώς, ήτανε τότε ...

(ΝΠ) Μοιρασμένοι ήτανε, αλλά περισσότερο πρόθυμοι. Δηλαδή αν πρέπει να το ζυγίσω θα πω ότι ήταν κυρίως πρόθυμοι! Γιατί βλέπανε κι έναν άνθρωπο ο οποίος είναι μέσα στη ζωή. Έτσι; Δηλαδή, ήταν σημαντικό νομίζω το γεγονός ότι βλέπανε έναν άνθρωπο που κάτι κάνει εκείνη τη στιγμή, κάτι προσπαθεί, οπότε αυτό ίσως να τους ενέπνεε κιόλας. Και ολοκλήρωσα το μεταπτυχιακό με «Άριστα» ...

(ΝΣ) Πήγαινες δηλαδή μέχρι το Σύνταγμα...

(ΝΠ) Με το μετρό!

(ΝΣ) Με τα μετρό! Ναι!

(ΝΠ) Με το μετρό! Κατέβαινα, και πέρναγα απέναντι στη Σταδίου και γύρναγα πίσω...

(ΝΣ) Οδηγούσες;

(ΝΠ) Οδηγούσα κιόλας... είχα ξεκινήσει κιόλας να οδηγώ... Ναι. Οπότε πάρκαρα το αυτοκίνητό μου στο πάρκιν του Χαλανδρίου και μετά έκανα όλο αυτό.

0:54:18 Στα '22, '23 έμαθε να οδηγεί με πάρα πολύ φόβο. Τον βοήθησε πάρα πολύ στις μετακινήσεις του και στην ανεξαρτησία του

(ΝΣ) Πότε έμαθες να οδηγείς;

(ΝΠ) Έμαθα στα είκοσι τρία, είκοσι δύο, είκοσι τρία, με πάρα πολύ φόβο... Είχα γνωρίσει μια κοπέλα που επίσης είχε αναπηρία και οδηγούσε και λέω «*Εντάξει, αφού μπορεί η Αθηνά θα μπορώ και 'γω!*», δεν είναι το ίδιο όμως, γιατί καμιά αναπηρία δεν είναι ίδια, έκανα και κάνα δυο τρακαρίσματα, όχι σοβαρά, ευτυχώς, και λίγο μαζεύτεκα, μπορεί να πεις, ότι στην αρχή ήθελα να το παίρνω και να πηγαίνω παντού. Μετά κατάλαβα ότι τα όριά μου είναι συγκεκριμένα, ότι θα κάνω μια πολύ συντηρητική οδήγηση για να αυτοεξυπηρετούμαι, και θα λέω κι ευχαριστώ γιατί οδηγώ! Ας πούμε, σ' ένα βαθμό. Και έτσι αυτό με βοήθησε πάρα πολύ, γενικότερα και στις μετακινήσεις μου...

(ΝΣ) Στην ανεξαρτησία σου!

(ΝΠ) ... και στην ανεξαρτησία μου, σε καμία περίπτωση βέβαια δεν με βοήθησε όσο με βοήθησε αργότερα το ρεπορτάζ, για το οποίο θα μιλήσουμε στη συνέχεια. Γιατί το ρεπορτάζ ήταν καθοριστικό γι' αυτό. Αλλά ήτανε πολύ σημαντικό το μεταπτυχιακό αυτό για μένα, πρώτον γιατί γνώρισα πολύ σημαντικούς ανθρώπους και δεύτερον γιατί κάτι έγινε μέσα στο κεφάλι μου κάτι ξεκλειδώθηκε και άρχισα να βλέπω κοινά σημεία μεταξύ των επιστημών... Δηλαδή διαβάζαμε, ας πούμε, ξέρω 'γω, Κοινωνιολογία και εγώ έβρισκα κοινά σημεία, ξέρω 'γω, με την Ψυχολογία. 'Η διαβάζαμε... ναι, και άρχισα να αισθάνομαι ότι όλα συνδέονται μεταξύ τους κι ήτανε σα να 'χα πάρει ένα φοβερό ναρκωτικό κι άρχισα να μελετάω πάρα πολύ, από κει που δεν ήμουνα διαβαστερός καθόλου, ας πούμε και δεν ήθελα... Και το πήρα με «Άριστα»!

0:056:03 Ξεκίνησε διδακτορικό

(ΝΠ) Και μου είπε τότε ο καθηγητής μου «Πρέπει να κάνεις κι ένα διδακτορικό!» Και ξεκίνησα το διδακτορικό αλλά δεν το τελείωσα, ακόμα το 'χω και περιμένει. Είναι σημαντικό να πούμε ότι το μεταπτυχιακό μου, η εργασία που έκανα στο μεταπτυχιακό είχε να κάνει, η αφηγηματική, το θέμα ήταν «*Η αφηγηματική στη σφαίρα του web-blogs*».

0:56:24 Το 2004 είχε ένα από τα πρώτα μπλογκ και μιλούσε για την αναπηρία μέσα από την προσωπική του αφήγηση

Και είχα ένα μπλογκ το 2014 που ήτανε, το 2004, συγνώμη, 2004 που ήτανε τα πρώτα, πρώτα μπλογκς, έτσι; Και μιλούσα για την αναπηρία μέσα από το... την προσωπική μου αφήγηση, αλλά χωρίς να λέω, ας πούμε, θέλουμε καλύτερα

πεζοδρόμια, θέλουμε... Έλεγα μία ιστορία! Ότι να! «*Σήμερα ήρθα εδώ στη Νάσση και μιλήσαμε. Και είχε μια κατηφόρα, τεράστια! Και σκεφτόμουνα αν ήμουν μόνος μου, άραγε θα μπορούσα να...;*» Κι αυτό το έκανα μια ιστορία! Και έγραψα ένα μπλογκ που θα μπορούσε κάλλιστα να γίνει βιβλίο. Τέλος πάντων, προχώρησα με «Άριστα» και τα λοιπά, μετά συνέχισα με ένα διδακτορικό που άλλαξε θέμα στην πορεία, γιατί έχασα και τον καθηγητή μου, τον αγαπημένο μου, και είχαμε διάφορα, έτσι διάφορες δυσκολίες.

(ΝΣ) Ποιος ήταν αυτός [Ακατάληπτα]

0:57:18 Ο καθηγητής Δ.Σκούφης που από την πρώτη στιγμή του είπε ότι γράφει καλά. Οι ακαδημαϊκές σπουδές ήταν ένα κλειδί για τα πράγματα

(ΝΠ) Ήταν ο Δημήτρης ο Σκούφης που πέθανε από κάτι σαν λευχαιμία. Ήταν ένας άνθρωπος που χωρίς να με έχει γνωρίσει πάρα πολύ, από την πρώτη στιγμή μου λέει «*Εσύ πρέπει να κάνεις αυτό...*», ας πούμε για τα μπλογκς, πριν ακόμα ξεκινήσουμε το διδακτορικό μαζί «*...γιατί γράφεις καλά!*» Και του λέω «*Μα εσείς πού το ξέρετε ότι γράφω καλά;*» Και μου λέει «*Το καταλαβαίνω!*» Αλλά εγώ δεν είχα γράψει τίποτα για κείνον. Ήταν πάρα πολύ παράξενο πώς το κατάλαβε, ενώ δεν του είχα δώσει κανένα δείγμα γραφής, ας πούμε. Και όλα αυτά καθόρισαν λίγο τη ζωή μου, τη σχέση με το πώς είμαι τώρα, και τι θέλω να κάνω, και πώς αντιλαμβάνομαι τα πράγματα και τον κόσμο και ακόμα μαθαίνω γιατί θεωρώ ότι όλη μας η ζωή είναι ένα..., μία παλινδρόμηση, ανάμεσα στην ευκολία μας και τη δυσκολία μας. Δηλαδή, υπάρχουν φορές που τεμπελιάζω πάρα πολύ και δεν κάνω αυτά που θα ήθελα να κάνω και υπάρχουν και πάρα πολλές φορές που είμαι πολύ μαχητικός. Τώρα είμαι κάπου στο ενδιάμεσο! Και χρειάζεται αυτός ο αγώνας για να μην..., να μην κατακάτσουμε. Να μην... Και θυμάμαι ότι το μπλογκ αυτό με βοήθησε πάρα πολύ στο να αποφασίσω τι θέλω, ας πούμε, να προχωρήσω και με τις σπουδές μου. Κατ' αρχάς είδα με διαφορετικό τρόπο τις επιστήμες, δεν διάβαζα, δηλαδή, πια για να μάθω κάτι ή να πάρω ένα μάθημα, διάβαζα, διάβαζα γιατί άνοιγε, ένοιωθα ν' ανοίγει το μυαλό μου. Πραγματικά δηλαδή. Υπήρχαν φορές που αισθανόμουν πάρα πολύ βλάκας και φορές που αισθανόμουν τρομερά έξυπνος. Και λέω «*Κοίτα να δεις!*» Σα να έχω πει κάτι μαγικό! Και καταλάβαινα ότι αυτό είχε να κάνει πάρα πολύ με τις ακαδημαϊκές σπουδές. Που μου έδωσαν ένα τεράστιο κλειδί για τα πράγματα.

0:59:14 Τελειώνει η δουλειά στην Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου Βριλησίων και μένει άνεργος. Για έξι μήνες δεν έβρισκε δουλειά.

(ΝΠ) Και συμπίπτει τότε να τελειώνει και η, ας πούμε σε εισαγωγικά, θητεία μου στη Δημοτική Επιχείρηση των Βριλησίων, μένω χωρίς δουλειά, για ένα διάστημα και στενοχωριέμαι πάρα πολύ γιατί πρώτα, πρώτα την έχω ανάγκη πάντοτε για να είμαι ξύπνιος, ...[Ακατάληπτα] ...και τα λοιπά, και αισθανόμουνα πάρα πολύ άσχημα που αυτό είχε τελειώσει, με μια πάρα πολύ μεγάλη αγωνία για το τι θα κάνω μετά... Θυμάμαι, θα το πω αυτό γιατί είναι πολύ σημαντικό, ο καθένας βέβαια ερμηνεύει τα πράγματα όπως θέλει, αλλά... Είχα πάνω στο γραφείο μου ένα σκίτσο της Μελίνας που το είχε φτιάξει ένας ζωγράφος, μου το είχε χαρίσει η φίλη μου η Χριστίνα. Δεν έβρισκα δουλειά για έξι μήνες περίπου και της λέω, της λέω «*Δεν μ' αγαπάς πια! Και θέλω μια δουλειά και δεν βοηθάς! Δεν βοηθάς!*» Και είχα θυμώσει πάρα πολύ. Πήρα την κορνίζα, θυμάμαι, και την έκανα κομμάτια, την έσκισα και θύμωσα. Και της λέω «*Δεν μ' αγαπάς! Θα κατέβεις από τον τοίχο!*»

1:00:19 Πρόταση του Καθηγητή του να μιλήσει σε ένα συνέδριο με θέμα «ΜΜΕ & Αναπηρία».

Και σε μια βδομάδα με παίρνει ο καθηγητής μου τηλέφωνο και μου λέει «Νικόλα, μ' έχουν καλέσει σε ένα συνέδριο και θέλω να μιλήσεις εσύ, αντί για μένα!» Που δεν το έκανε και πολύ συχνά αυτό. Και του λέω «Θα μιλήσω εγώ, αλλά...» «Όχι μου...» λέει «...θέλω να έρθεις εσύ!» Και πήγα εκεί και λέω «Γεια σας, είμαι ο Νικόλας ο Περδικάρης» ξέρω' γω «έχω ξεκινήσει ένα διδακτορικό, θα 'θελα όμως να δουλέψω...» λέω «...ως δημοσιογράφος πάρα πολύ και θα 'θελα να δουλέψω ως δημοσιογράφος για θέματα πέραν της αναπηρίας». Γιατί, πρέπει να πω, είχα κάνει μια πρακτική στο «Flash» όταν ξεκινούσα τη σχολή και θυμάμαι ότι μου ζητούσαν συνέχεια να ασχολούμαι με θέματα αναπηρίας. Μου λέγανε «Αυτό το κομμάτι είναι για σένα!» Και τους έλεγα «Δεν είμαι μόνο γι' αυτό! Δεν είμαι αναπηρολόγος! Ούτε ειδήμων της αναπηρίας για να μου δίνετε μόνο τέτοια θέματα! Θέλω να μου δίνετε κι άλλα θέματα να κάνω. Και πρέπει να... »

1:01:21 «Ο βασικότερος τρόπος είναι να φέρουμε τους ανθρώπους με αναπηρία, να δουλέψουνε στα Μέσα! Να αναπαράγουνε την είδηση! Να μην είναι οι ίδιοι αυτοί άνθρωποι το θέμα της είδησης αλλά να είναι εκείνοι που φτιάχνουν την είδηση!» Άρχισε να δουλεύει στην ΕΡΤ

Και είπα τότε στο συνέδριο ότι «Ο βασικότερος τρόπος να κάνουμε την αναπηρία, ας πούμε, αναγνωρίσιμη και να βοηθήσουμε τους ανθρώπους των Μέσων...» γιατί το θέμα του συνεδρίου ήταν «ΜΜΕ και αναπηρία», «ο βασικότερος τρόπος είναι να φέρουμε τους ανθρώπους με αναπηρία, να δουλέψουνε στα Μέσα! Να αναπαράγουνε την είδηση! Να μην είναι οι ίδιοι αυτοί άνθρωποι το θέμα της είδησης αλλά να είναι εκείνοι που φτιάχνουν την είδηση! Θα είναι δηλαδή κανονικοί δημοσιογράφοι που θα ξέρουνε κι όλας, όταν χρειαστεί, πώς να μιλήσουνε για ένα τέτοιο ζήτημα!» Και τότε μου είπαν ότι..., ήταν εκεί ο Πρόεδρος τότε της ΕΡΤ ο Πάνος ο Λουκάκος και μου λέει «Θα προκηρυχθούν θέσεις πολύ σύντομα, έχει το νου σου!» και έτσι ξεκίνησα, μία βδομάδα μετά από εκείνη την κουβέντα που είπα στη Μελίνα, ξεκίνησα να φτιάχνω τα χαρτιά μου ώστε σιγά, σιγά τον Σεπτέμβρη άρχισα να δουλεύω στην ΕΡΤ ως δημοσιογράφος, ως ρεπόρτερ. Νομίζω ήτανε το '07; '07; '08; '07 πρέπει να ήταν. Και ήταν η πιο καθοριστική στιγμή της ζωής μου γι αυτό που είμαι, γιατί χωρίς να το 'χω διαλέξει και χωρίς να το θέλω ακριβώς, άρχισα να κάνω ρεπορτάζ και να βγαίνω στο δρόμο, εγώ, που νόμιζα ότι δεν θα μπορέσω ποτέ να το κάνω. Γιατί δουλεύαμε σε μια πλατφόρμα, τότε, θυμάμαι, που ήταν κάτι σαν διαδίκτυο, κάτι, ήταν σύγχρονο τελετέξ, το οποίο όμως δεν λειτούργησε για κάποιο λόγο και μας μεταφέραν όλους στο ρεπορτάζ.

1:02:56 Η δουλειά αυτή ήταν πάρα πολύ καθοριστική, γιατί κατάλαβε ότι μπορεί να κάνει τα πάντα!

(ΝΠ) Ήμασταν στην «ΕΡΤ ΨΗΦΙΑΚΗ». Και κάναμε, σ' ένα κανάλι που λεγότανε «Infoplus». Και κάναμε ενημέρωση. Και θυμάμαι ότι είπα «Εγώ ρε παιδιά, πώς θα πάω να κάνω;» «Γιατί» μου είπαν «Δεν μπορείς; Αυτό δεν θες να κάνεις; Δεν είπες ότι θες να το κάνεις; Άμα θες να το κάνεις, να! Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα!» Και ξεκίνησα έτσι να κάνω, ας πούμε, συνεντεύξεις, ελεύθερα θέματα. Δηλαδή μπορεί να ήτανε από ένα συνέδριο τεχνολογίας μέχρι μια έκθεση στο Βυζαντινό Μουσείο, μέχρι, ας πούμε τα αρχαία στο μετρό... Και... ήταν πάρα πολύ καθοριστικό, γιατί κατάλαβα

ότι μπορώ να κάνω τα πάντα! Δηλαδή, πραγματικά και το πιστεύω αυτό, αυτό που σου λέω...

1:03:45 Πήγαινε στη δουλειά του με ταξί. Είχε μάθει τον τρόπο να επικοινωνεί με τους ανθρώπους και να τους φέρνει κοντά του. Υπήρχε αμοιβαίος σεβασμός

(ΝΣ) Θέλεις να μας διηγηθείς ένα, έτσι , κάτι θλιβερό, μια μέρα σου... αυτής της μέρας, έξω!

(ΝΠ) Ένα καθοριστικό, ένα καθοριστικό κομμάτι είναι ότι πάντα, κατ' αρχάς επειδή δεν οδηγούσα μέχρι το κέντρο, έπαιρνα ταξί για τους προορισμούς μου και για τον απλούστατο λόγο γιατί δεν ήθελα ποτέ να έχω την αγωνία που να παρκάρω, πώς θ' ανέβω, πώς θα κατέβω, οπότε πήγαινα με το ταξί στο σημείο που έπρεπε και συναντούσα τα παιδιά τού συνεργείου. Τον πρώτο καιρό και τα παιδιά από το συνεργείο ήτανε λίγο αμήχανα! Δηλαδή...; Αλλά είχα πια μάθει τον τρόπο να επικοινωνώ και να φέρνω τους ανθρώπους κοντά μου κι όχι μακριά μου. Και έτσι γινόμασταν και φίλοι ... Κατ' αρχάς ήμουν απαλλαγμένος από κάθε φιλοδοξία που έχει ένας δημοσιογράφος , οπότε δεν έβγαζα ούτε, ούτε, ξινίλα, ούτε, ούτε, υπεροψία, γιατί υπάρχουν συνάδελφοι που κάνουνε πολλές φορές τον διπλανό τους να αισθάνεται άσχημα. Εγώ τους έλεγα «Παιδιά, θα κάνουμε αυτή τη δουλειά, και όποτε θέλετε θα κάνουμε και διάλειμμα... Να δουλέψουμε να βγει όμως η δουλειά, να περνάμε όλοι καλά!» Κι αυτό το σεβόντουσαν και τους σεβόμουνα και 'γω, με σεβόντουσαν κι εκείνοι. Και δημιουργήθηκε μια ωραία συνεργασία. Θυμάμαι όμως, πάρα πολλές φορές, ότι ερχόντουσαν οι άνθρωποι να τους πάρω συνέντευξη και αντί να κοιτάνε εμένα, στην αρχή, πήγαιναν στον ηχολήπτη ή στον εικονολήπτη και τού λεγαν «Εσείς είσαστε ο δημοσιογράφος;» Και λέγαν « Όχι! Εκεί!» Και μένανε λίγο έτσι, οπ! Και μετά όμως σιγά σιγά, εγώ κατάλαβα ότι είχα, ας πούμε, μια ευκολία στο λόγο, το να μιλάω, τους βοηθούσα πάρα πολύ να μην φοβούνται την κάμερα, να μιλήσουνε κι αυτοί, να ξεχάσουνε ότι κάποιος τους καταγράφει εκείνη τη στιγμή, οπότε όχι απλά λυνόντουσαν απέναντί μου, γινόμασταν, πώς να σου πω, σαν φίλοι για μια στιγμή, ας πούμε. Και αυτό μου έδωσε τεράστια δύναμη, άρχισα πια , σε συνδυασμό με το ταξί να μην σκέφτομαι ποτέ πώς θα πάω σε ένα μέρος. Δεν υπολόγιζα πια τα εμπόδια γιατί έλεγα «Θα σηκωθώ όταν χρειαστεί, θα κάνω αυτό, εκείνο, τ' άλλο» και πήγαινα παντού! Αλλά αυτό έγινε, λύθηκα μέσα απ' τα ρεπορτάζ! Δηλαδή θεωρώ ότι έπρεπε να γίνει! Ε, αυτή η εκπομπή τελείωσε, η ψηφιακή έκλεισε...

1:06:10 Θυμάμαι ένα ωραίο ρεπορτάζ για τις βιβλιοθήκες της Αθήνας και είχε δει πολύτιμα αρχεία. Είχε κάνει διάφορα ρεορτάζ αλλά δεν λέγανε τίποτα για την αναπηρία. Ήταν άτυπη μάθηση για τα παιδιά

(ΝΣ) Από εκείνη την εποχή, αυτό που σου είπα και πριν, κάποιο περιστατικό, κάποια μέρα έτσι... αν θυμάσαι...]

(ΝΠ) Κοίταξε, θυμάμαι ένα πολύ ωραίο ρεπορτάζ που είχα κάνει, ας πούμε, ήτανε για τις βιβλιοθήκες της Αθήνας. Που είχα πάει και στην Εθνική, την πρώτη μας Εθνική, όχι αυτή που έχουμε τώρα, Εθνική Βιβλιοθήκη. Σε κάποιες βιβλιοθήκες των Δήμων και... Είχα δει πολύτιμα αρχεία, που τα είχαν φέρει μπροστά μου, δεν τα είχα αγγίξει από φόβο μην τα φθείρω! Μετά είχαμε κάνει διάφορα τεχνολογικά, είχαμε μιλήσει με παιδιά...! Μ' άρεσε πάντα να μιλάω στα παιδιά, γιατί θεωρούσα ότι είναι σημαντικό

τα παιδιά να βλέπουνε την αναπηρία, χωρίς να τους μιλάς γι' αυτήν! Δηλαδή, εγώ πήγαινα να τους πάρω μια συνέντευξη και δεν λέγαμε τίποτα για την αναπηρία! Τίποτα!

(ΝΣ) Δεν το καταλάβαιναν τα παιδιά;

(ΝΠ) Όχι! Αλλά βλέπανε, όμως, την εικόνα! Ότι ένας άνθρωπος με το αμαξίδιο ήρθε και έκανε αυτό! Άρα, οκ! Όλα φυσιολογικά! Συμβαίνει, γίνεται! Και ήταν δηλαδή αυτό που λέμε «άτυπη μάθηση» για τα παιδιά. Κι ήτανε πάρα πολύ ωραία! Είχα κάνει ένα ωραίο ρεπορτάζ για το, για το παρκούρ, θυμάμαι, που τότε ήτανε της μόδας και πήγανε και είδαν διάφορους τρελούς που πηδάγανε από τις ταράτσες... Είχα κάνει πολύ ωραία ρεπορτάζ για τις μόνιμες συλλογές των μουσείων γιατί θεωρούσα ότι δίνεται πάρα πολύ βάρος στις περιοδικές εκθέσεις, αλλά δεν δίνεται στις μόνιμες. Πόσοι από μας θυμούνται, ξέρουνε, ποια είναι η μόνιμη συλλογή του Μουσείου Μπενάκη, ας πούμε. Ποια είναι η μόνιμη συλλογή του Αρχαιολογικού; Κι είχα κάνει αφιέρωμα στις μόνιμες συλλογές. Τέτοια πράγματα. Και μάλιστα μου φωνάζανε απ' τη δουλειά γιατί καθυστερούσα το συνεργείο, γιατί τους έλεγα *«Πάρε κι ένα πλάνο από δω, πάρε κι ένα πλάνο από κεί, να το δέσουμε, να το κάνουμε, να το ράνουμε!»* Μετά, όταν έκλεισε η εκπομπή, όταν έκλεισε η Ψηφιακή και τελείωσε αυτή η εκπομπή, απορροφήθηκα στο διαδίκτυο. Εκεί έκανα διάφορες αναρτήσεις από το πρακτορείο των ειδήσεων το ΑΜΠΕ, Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο, ή μετέφραζα, μπορούσα να μεταφράσω από το BBC κανένα άρθρο, γιατί μ' άρεσε και να μεταφράζω κυρίως απ' τ' αγγλικά που είχα περισσότερη άνεση. Γιατί τα ιταλικά τα ξέρω αλλά δεν τα μιλάω. Ενώ τα αγγλικά τα μιλάω συνέχεια και τ' ακούω και λόγω του διδακτορικού είχα κάνει πάρα πολλά πείπερς που ήταν στα αγγλικά... Δηλαδή είχα άλλη εξοικείωση και έκανα κι αυτή τη δουλειά, ας πούμε. Στη δουλειά μου, εντάξει, για ένα διάστημα χρησιμοποιούσα τα μπαστούνια και πήγαινα, έπαιρνα το αυτοκίνητο, ας πούμε, το πάρκαρα και πήγαινα επάνω με τα μπαστούνια. Και θυμάμαι ότι έφτανα στο γραφείο μου ιδρωμένος! Γιατί ήταν τόσο μακριά για μένα όλο αυτό και ...

(ΝΣ) Από πού μέχρι πού πήγαινες;

(ΝΠ) Έβγαινα απ' τ' αυτοκίνητο... κι ανέβαινα... Για έναν άνθρωπο που περπατάει δεν ήταν μακριά, έτσι; Αλλά εγώ... ήμουνα πάρα πολύ, και πολύ φοβισμένος γιατί είμαι φοβισιάρης! Πολύ! Απλά παλεύω με το φόβο μου. Υπάρχει όμως ο φόβος! Και όταν δούλεψα στο διαδίκτυο, δούλεψα από το έντεκα ως το δέκα τρία...! Και ξαφνικά έκλεισε η ΕΡΤ, το '13!

1:09:29 Για το κλείσιμο της ΕΡΤ το 2013. Είδαμε τα χειρότερα σενάρια να γίνονται πράξη. Τον προσλάβανε ξανά μετά από ένα χρόνο

(ΝΣ) Το «μαύρο» της ΕΡΤ!

(ΝΠ) Όπου ανοίγει εκεί ένα τεράστιο κεφάλαιο, άλλο κεφάλαιο στη ζωή μας, πάλι μας καθόρισε, πάρα πολύ! Απέδειξε πράγματα σε σχέση και με τις πολιτικές μας πεποιθήσεις, επιβεβαιώθηκαν φόβοι μας, ανησυχίες μας... Είδαμε δηλαδή τα χειρότερα σενάρια να γίνονται πράξη! Γιατί ακούγαμε *«Θα σας κάνουμε, θα σας ράνουμε, θα σας...!»* και ήταν πάρα πολύ άσχημο αυτό, αλλά ...

(ΝΣ) Μεταξύ των συναδέλφων;

(ΝΠ) Αλλά και πριν ακόμα κλείσει η ΕΡΤ ποτέ δεν είχα τη θέση μου δεδομένη, δηλαδή, πάντα έπρεπε να παλεύεις μέχρι να ... Σήμερα είμαι «αορίστου» . Όσπου να γίνω «αορίστου» περνούσα από συμβάσεις και εξηγούσα κι είχα βγει, πολλές φορές είχα δώσει και συνεντεύξεις στα... σε περιοδικά κι έλεγα ότι, εντάξει, ας πούμε. Έκανα ρεπορτάζ, είχα κάνει κάτι πολύ σημαντικό και... Γιατί από την περίοδο του 2010 που έκλεισε η Ψηφιακή, εγώ ξαναπροσλήφθηκα το '11. Δηλαδή μεσολάβησε κι ένας χρόνος που δεν δούλευα γιατί δεν με πήρανε. Θεωρούσαν ότι, εντάξει! Κι έκανα πάρα πολύ μεγάλο αγώνα πάλι, να εξηγώ γιατί αυτή η δουλειά είναι σημαντική, γιατί πρέπει να εργάζομαι, γιατί αυτό το πράγμα είναι πρωτοποριακό, γιατί κανένας άλλος με αμαξίδιο δεν έχει πάει να κάνει ρεπορτάζ και τα λοιπά και τα λοιπά...! Και μου είπαν «Έγινε λάθος και θα το διορθώσουμε!» Και το διορθώσανε κι έτσι με πήρανε. Είχαμε, δηλαδή, δει πάρα πολλές φορές δυσκολίες...

(ΝΣ) Γιατί γινόταν; Για πολιτικούς λόγους;

(ΝΠ) Δεν μπορώ να το ξέρω.

(ΝΣ) Όχι για σένα!

(ΝΠ) Δεν...

(ΝΣ) Γενικώς...

(ΝΠ) Γενικά παντού παίζουνε και το ξέρουμε και σε κάθε χώρο ο καθένας μπορεί να βγάλει τα συμπεράσματα του, έτσι; Αλλά..., εντάξει, τι να πεις γι αυτό! Έτσι; Ήταν όμως ένας αγώνας! Και είναι ένας αγώνας γιατί τίποτα δεν είναι δεδομένο. Και τώρα ακόμα που κάνουμε αυτή τη δουλειά προσπαθούμε να την κάνουμε με όσο πιο πολύ μεράκι γίνεται χωρίς να αισθανόμαστε ότι υπάρχει μια σιγουριά, γιατί η σιγουριά είναι επίπλαστη, δεν υπάρχει! Δηλαδή, η μόνη σιγουριά είναι αυτή που δίνεις εσύ επάνω στον εαυτό σου. Δούλεψα προσπάθησα, έκανα ό,τι καλύτερο μπορούσα. Τίποτε άλλο δεν υπάρχει. Και να σου πω την αλήθεια, τώρα που έχω δουλειά, χαίρομαι που πέρασα και μια περίοδο που ξεβουλευτήκα, από την άποψη ότι κι αυτό ακόμα με δίδαξε πράγματα, με δίδαξε! Γιατί μπορεί να ήμουνα πολύ κουρασμένος και να έλεγα «Πω, πω κουράζομαι!» Και μετά ξαφνικά έμεινα χωρίς δουλειά και είπα «Αχ, να την είχα πάλι αυτή τη δουλειά, και αχ και να κουραζόμουνα! Αχ! Και να...» Όπως και τώρα, που κουράζομαι πολλές φορές και λέω «Ναι, αλλά θυμήσου πώς ήταν όταν έκλεισε η ΕΡΤ;»

1:12:19 Φιλίες ανάμεσα στους συναδέλφους. Είναι δύσκολο...

(ΝΣ) Φιλίες ανάμεσα στους συναδέλφους μπορούσε ...

(ΝΠ) Έχω, έχω ναι! Έχω! Αλλά είναι δύσκολο....

(ΝΣ) [Ακατάληπτα]

(ΝΠ) Αλλά είναι δύσκολα στη δουλειά, όπως είναι πάντα. Δηλαδή, είναι λίγο σαν το φανταριλίκι. Ότι κάνεις παρέα με έναν άνθρωπο που δεν ξέρεις αν αυτός μπορεί να είναι φίλος ζωής... Καταλαβαίνεις τι θέλω να πω;

1:00:19 Η Χριστίνα, ο Δημήτρης... Φίλοι ζωής Δεν βρισκόμαστε συχνά αλλά ξέρεις ότι θα είναι εκεί για 'σένα. Δουλεύει σε τμήμα που έχει να κάνει με διαδικτυακά ντοκιματέρ

(ΝΣ) Έχεις φίλους ζωής;

(ΝΠ) Έχω την φίλη μου τη Χριστίνα, που ήμασταν μαζί από το σχολείο, έχω, έχω φίλους, έχω το Δημήτρη που είπαμε ότι πήγαμε στο σπίτι του και μετακομίσαμε από την Κυψέλη στα Βριλήσσια... Δεν βρισκόμαστε πολύ συχνά, αλλά ξέρεις ότι θα τους πάρεις ένα τηλέφωνο και θα είναι εκεί για 'σένα. Πολύ σημαντικό!

(ΝΣ) Οπότε, μετά το «μαύρο» της ΕΡΤ ξανά...

(ΝΠ) Ξανά, δούλεψα στο ίντερνετ και τώρα έχω την τύχη να δουλεύω στο τμήμα που έχει να κάνει με διαδικτυακά ντοκιμαντέρ και τα λοιπά και θέλουμε και ελπίζουμε να συνεχίσει, και το θέλουμε αυτό πάρα πολύ, και μαθαίνουμε εμείς, σου λέω, να λειτουργούμε ανεξάρτητα από πολιτικές και προσπαθούμε. Ας πούμε να... γιατί η δουλειά σου είναι αυτή που μιλάει. Όποιος και να 'σαι, αν έχεις κάτι να δείξεις, αυτό μιλάει από μόνο του. Έτσι δεν είναι;

1:13:44 Μιλάει για την πρώτη του σχέση, στα είκοσι έξι του. Εκείνη δεν έβλεπε και αυτός στο αμαξίδιο την καθοδηγούσε

(ΝΣ) Μάλιστα. Για πες μου τώρα σ' έναν άλλο τομέα. Τη σύντροφό σου, πώς τη γνώρισες, που γνωριστήκατε, πώς...

(ΝΠ) Τη Γιωργία; Τη Γιωργία τη γνώρισα πριν από τέσσερα χρόνια αλλά σχέση κάναμε πριν τρία. Δηλαδή μεσολάβησε κι ένα διάστημα που ήμασταν απλώς φίλοι. Εγώ πάντα είχα σχέσεις και πάντα το επεδίωκα και είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι για μένα αυτό. Δηλαδή δεν...

(ΝΣ) Σε ποια ηλικία είχες μια μεγάλη σχέση, ας πούμε. Ξεκίνησε σχετικά μεγάλη σχέση;

(ΝΠ) Κατ' αρχάς πάντα ήμουν... είχα το μυαλό μου εκεί, έτσι; Πάντα! Έτσι; Η σχέση που ξεκίνησα, σχέση, σχέση, έτσι; Όχι περιπέτειες. Ήταν από, ας πούμε, τα είκοσι έξι μου! Μεγάλος! Μεγάλος! Που γνώρισα τη Μαρία που ήτανε μια κοπέλα με πρόβλημα όρασης. Και ήταν πάρα πολύ ενδιαφέρον το ότι εκείνη με το πρόβλημα όρασης και 'γω με τα κινητικά προβλήματα είχαμε σχέση δύο χρόνια.

(ΝΣ) Μένατε μαζί;

(ΝΠ) Ναι, στο ίδιο σπίτι δεν συγκατοικήσαμε ποτέ, αλλά ερχόταν σαββατοκύριακα, μέναμε μαζί, πήγαινα και 'γω σε κείνη... Είχε πάρα πολύ ενδιαφέρον όμως γιατί κινούμασταν μέσα στην πόλη, εκείνη δεν έβλεπε και 'γω με τ' αμαξίδιο. Και κρατούσε το αμαξίδιο και της έλεγα, και της έλεγα «Δεξιά, αριστερά!» Καμιά φορά ξεχνιόμουν κι όλες γιατί εγώ ξεχνάω την αναπηρία, την ξεχνάω! Και ξεχνούσα ότι δεν έβλεπε και την έριχνα πάνω στον τοίχο την καημένη! [Γέλια] Και μου 'λεγε «Μα, καλά!...» 'Η, ας πούμε, μπορεί να πηγαίναμε κάπου και να διασχίζαμε την αίθουσα και να έβρισκα γνωστούς, ξέρω 'γω, και να 'τανε πίσω μου η Μαρία και να μου λέγανε «Γιιά σου Νικόλα, τι κάνεις;» Και 'γω να ξεχνούσα ότι η Μαρία, άμα δεν της πεις πού είσαι, δεν μπορεί να σε δει. Και μου 'λεγε «Μ' άφησες μες τη μέση...!» [Γέλια] Και της λέω «Ξεχνάω ότι δεν βλέπεις! Δεν μπορώ να το θυμάμαι πάντα αυτό το πράγμα!» Αλλά ήταν ωραίο, είναι ωραίο να το ξεχνάς ότι ο άλλος έχει ένα θέμα, γιατί...

(ΝΣ) Πηγαίνατε μαζί για ψώνια, για...

(ΝΠ) Ναι πηγαίναμε... Μάλιστα...

(ΝΣ) Δυσκολίες στο δρόμο είχε, ε;

(ΝΠ) Είχε πολύ!

(ΝΣ) [Ακατάληπτα]

(ΝΠ) Κοίταξε να δεις, η αλήθεια είναι ότι έτσι όπως είναι οι δρόμοι, είτε μιλάμε για το κέντρο της Αθήνας, είτε μιλάμε για τους δήμους, είτε, είτε, είτε, είτε...

1:16:19 Είτε στην Αθήνα είτε στους Δήμους δεν μπορείς να κινηθείς μόνος σου όταν έχεις ένα αμαξίδιο.

(ΝΣ) Είτε για το Χαλάνδρι...

(ΝΠ) Δεν μπορείς να κινηθείς μόνος σου όταν έχεις ένα αμαξίδιο. Πρέπει να είσαι πάρα πολύ, πώς να σου πω, σωματικά ικανός, για να μπορέσεις να κάνεις «σουζα» που χρειάζεται, χωρίς να τουμπάρει το αμαξίδιο, χωρίς να φοβάσαι ότι θα πέσεις... Είναι ελάχιστοι αυτοί οι άνθρωποι που το καταφέρνουν και κυρίως επειδή, αυτοί που μπορούν να το κάνουν αυτό, είναι άνθρωποι που έχουνε αναπηρία ή από κάποιο ατύχημα, που σημαίνει ότι διατηρούν το πάνω μέρος του κορμιού τους σε πολύ καλή κατάσταση, δεν έχει βλαφτεί, ας πούμε. Όταν έχεις πιο βαριές αναπηρίες, ή όταν μιλάμε για εγκεφαλική παράλυση που μπορεί να επηρεάζει και τα χέρια σου, ή οτιδήποτε, είναι αδύνατον μ' αυτές τις ράμπες να κυκλοφορείς, είτε γιατί είναι πάντοτε κατελιημμένες από αυτοκίνητα, πολύ συχνό φαινόμενο...

1:17:02 Μια κακοφτιαγμένη ράμπα, ή μια ράμπα που διακόπτεται είναι σα να μην υπάρχει. Δεν υπάρχουν προσβάσιμες τουαλέτες στα μαγαζιά. Και για τους ανάπηρους, αλλά και για τη μαμά με το μωρό και για τους ηλικιωμένους

(ΝΣ) Ακατάληπτα]

(ΝΠ) ... είτε γιατί, είτε γιατί είναι γκρεμισμένες! Υπάρχει η αίσθηση πολλές φορές και αυτό το λέω και στον αγαπητό μας Δήμαρχο Χαλανδρίου και το Δήμαρχο Βριλησίων, έτσι, που νομίζουν ότι επειδή υπάρχει μια κακοφτιαγμένη ράμπα, έχει εκπληρώσει και το σκοπό της! Όχι! Οι ράμπες δεν μπορούν να είναι κακοφτιαγμένες, ας πούμε. Δηλαδή, πρέπει να μπορείς να τις χρησιμοποιήσεις. Δεν έχει νόημα να φτιάξεις μια ράμπα που διακόπτεται ή που, ας πούμε έχει μια κλίση τεράστια και δεν μπορείς να ανέβεις! Καταλαβαίνεις; Είναι σα να μην υπάρχει! Επίσης, πολύ σημαντικό! Τα λέω και απ' ευθείας στην κάμερα. Τα μαγαζιά που έχουνε τουαλέτες στον επάνω όροφο γιατί τους δίνεται άδεια να λειτουργούν; Όταν εγώ θέλω να πάω στην τουαλέτα, ας πούμε, γιατί πρέπει να κρατιέμαι; Γιατί δεν είναι ανθρώπινο να πάω και 'γω στην τουαλέτα; Γιατί δεν φροντίζετε, όπως ο νόμος φροντίζει να υπάρχουν προσβάσιμες τουαλέτες στο ισόγειο και να μπορούν οι άνθρωποι να πηγαίνουν στα καταστήματα; Δεν το καταλαβαίνω αυτό το πράγμα γιατί είναι πολυτέλεια για μερικούς; Νομίζω ότι πιστεύουν πως δεν θα πάμε, έτσι κι αλλιώς. Σου λέει «*Εντάξει! Γιατί να το κάνουμε; Ποιος θα έρθει;*» Μα θα 'ρθω! Άμα υπάρχουνε οι προϋποθέσεις θα έρθω! Εγώ θα 'ρθω και χωρίς τις προϋποθέσεις, γιατί είμαι εγώ! Αλλά πόσο μάλλον αν υπάρχουν οι προϋποθέσεις! Οπότε, ας ληφθεί υπόψη και αυτό το ζήτημα! Είναι πολύ σημαντικό να ξέρεις ότι μπορείς να πας, και αυτό που είπες πριν. Δηλαδή, εντάξει, μπορεί εγώ να χρειάζομαι βοήθεια, ούτως ή άλλως για ν' ανέβω την ράμπα. Αλλά και η Γιωργία ξέρεις πόσες φορές μου λέει «*Τώρα κουράστηκα...*», γιατί δεν υπήρχε, ας πούμε, πρόβλεψη. Ενώ όταν όλα είναι ομαλά, βγαίνουμε μαζί και δεν κουράζεται κι εκείνη. Δηλαδή, κι εκείνη γιατί πρέπει να της βγαίνει η Παναγία, ας πούμε. Γιατί πρέπει να κουράζεται; Αν δεν το κάνεις για να

είναι εντελώς ανεξάρτητος ο άνθρωπος με την αναπηρία, το κάνεις και για να βοηθήσεις και τον άνθρωπο που τον συνοδεύει! Επίσης το κάνεις και για τη μαμά με το μωρό! Το κάνεις και για τον ηλικιωμένο! Δεν το κάνεις μόνο για τον ανάπηρο! Οπότε, καν' το, αγαπητέ Δήμαρχε! Και αυτό... να μπορείς να πας σ' ένα χώρο και να ξέρεις ότι αν θες να πας να κάνεις τσίσα σου, θα μπορείς να πας να κάνεις τσίσα σου, ας πούμε! Δεν γίνεται να κρατιέσαι συνέχεια. Εγώ, γι' αυτό το λόγο, έκανα πέτρα στα νεφρά. Γιατί δεν μπορούσα. Θυμάμαι ...

(ΝΣ) Δεν έπινες νερό...

(ΝΠ) Ναι! Και θυμάμαι ότι και μέχρι να φτιαχτεί, ας πούμε, η τουαλέτα στο Πανεπιστήμιο, μου έλεγε η μητέρα μου «*Τώρα που θα πάμε στο Πανεπιστήμιο μην πεις πολύ νερό από πριν, ε;*» Και μέτραγα τις γουλιές. Δηλαδή έλεγα «*Μία, δύο, τρεις!*», ξέρω 'γω, «για να αντέξω, όχι παραπάνω!» Ε, μετά, εντάξει, έγινε προσβάσιμη η τουαλέτα και μπορούσα να πίνω περισσότερο νερό ή μπύρες, ας πούμε! [Γέλια]

1:19:55 Έχει τύχει να φύγουν από μαγαζί γιατί κατάλαβαν ότι δεν τους ήθελαν

(ΝΣ) Σας έχει τύχει να ξεκινήσετε για κάπου και να γυρίσετε πίσω, επειδή δεν υπήρχε πρόσβαση, το αυτοκίνητο έχει κλείσει...

(ΝΠ) Έχει τύχει, έχει τύχει να φύγουμε, έχει τύχει να φύγουμε από μαγαζί. Γιατί καταλαβαίνουμε ότι δεν θέλουνε, ας πούμε. Δεν είναι συχνό φαινόμενο, έτσι; Αλλά, να! Είχαμε πάει, ξέρω 'γω, στη Λούτσα σ' ένα...

(ΝΣ) [Ακατάληπτα]

(ΝΠ)... ταβερνάκι και ... μάλιστα είχαμε πάρει και το σκύλο μαζί, φαντάσου τώρα πάμε εγώ, η Γιωργία και ο σκύλος να καθίσουμε στο ταβερνάκι, δίπλα στη θάλασσα, ας πούμε. Κι είναι όλα τα τραπέζια σχεδόν άδεια. Και είναι ένα ζευγάρι δίπλα που κάθονται και τρώνε και όλα τα άλλα ελεύθερα. Πάμε να καθίσουμε λοιπόν στα τραπέζια, σ' ένα τραπέζι και έρχεται ο μαγαζάτορας και λέει «*Παιδιά είναι ρεζερβέ!*» «*Μα!*» του λέω «*όλα;*» «*Ε, μισό λεπτό*» μου λέει «*να σκεφτώ!*» Και γυρίζει και μας δείχνει ένα γωνία, απομονωμένο, και λέει «*Να, εκείνο εκεί, μπορείτε να πάτε!*» Και κει πάμε στην αρχή, γιατί καμιά φορά δεν στροφάρεις και εύκολα, δηλαδή, δεν σκέφτεσαι ποια μπορεί να είναι τα κίνητρα, ούτε μπορείς να το αποδείξεις, έτσι; Εικασίες κάνουμε. Μπορεί αυτός να έρθει να πει «*Εγώ παιδιά όντος τα είχα όλα κρατημένα!*» Απίθανο! Και βλέπουμε ότι είχε και ακαθαρσίες σκύλου, άλλου σκύλου, εννοείται, δίπλα ακριβώς από το σημείο που έπρεπε να καθίσουμε. Και λέμε «*Δεν θα πάμε!*» και φύγαμε, ας πούμε. Εχθές, εγώ θα το πω, Σάμη, κι ας θυμώσεις! Δεν με ενδιαφέρει, θα στο πω και σένα! Είχε ο φίλος μου παρουσίαση στον Γαβριηλίδη. Και του λέει ο Αντώνης του Σάμη «*Σάμη, επειδή θα έρθει και ο Νικόλας, θα έρθει κι ένα άλλο παιδί σε αμαξίδιο και δεν μπορούμε ν' ανέβουμε επάνω, μπορούμε να κάνουμε την παρουσίαση κάτω, ενώ κάνεις και κάτω τις παρουσιάσεις σου, Σάμη!*» Και του 'πε «*Όχι, να βοηθήσουμε το Νικόλα και θ' ανέβει!*» Αλλά ο άλλος φίλος που δεν μπορεί να περπατήσει, δεν μπόρεσε ν' ανέβει. Θέλω να πω, ενώ μπορούσες να πεις, όπως κάνεις κι άλλες φορές, γιατί το ξέρουμε ότι γίνεται, «*Θα κάνουμε κάτω την παρουσίαση!*» Και δεν έγινε. Και μου έλεγε, μου έλεγε χθες η Γιωργία «*Αν θες μπορείς να μην έρθεις!*» Κι αν δεν πήγαινα θα το έκανα καθαρά για να δείξω τη δυσαρέσκειά μου. Αλλά σκέφτηκα ότι εγώ θα χάσω, αν δεν πάω, και δεν θα καταλάβει κανείς τίποτα, και θα είναι κρίμα εγώ να μείνω στο σπίτι. Και πήγα, κι

ανέβηκα, όμως ο φίλος μας ο Γιώργος ο Γλυκοφρύδης που είναι επίσης συγγραφέας δεν κατάφερε ν' ανέβει! Για ποιο λόγο; Γιατί ο Σάμης είπε «Δεν θα την κάνουμε κάτω την παρουσίαση!»

(ΝΣ) Πού ήταν αυτό;

(ΝΠ) Στον εκδοτικό του Σάμη του Γαβριηλίδη.

(ΝΣ) Υψώνει τον τόνο της φωνής του

(ΝΠ) Που πηγαίνουμε συχνά και μας ξέρει και μας αγαπάει, γι' αυτό και 'γω απορώ! Ξέρω ότι περνάει δύσκολα, το ξέρω ότι περνάς δύσκολα, αλλά ακριβώς γι' αυτό, πρέπει να σκέφτεσαι και τους υπόλοιπους που περνάνε δύσκολα! Δηλαδή οι δυσκολίες της ζωής πρέπει να σε κάνουν καλύτερο άνθρωπο, όχι χειρότερο! Αυτό είναι το μότο μου, ας πούμε.

(ΝΣ) Ξεκινήσαμε να μιλάμε για τη Γιωργία και πήγαμε στη Μαρία... [Ακατάληπτο λόγω επικάλυψης]

(ΝΠ) Ναι. Ναι, γιατί ήταν η πρώτη, γιατί ήθελα να σου πω, γιατί δεν ήταν η πρώτη σχέση... Πάντοτε το επεδίωκα αυτό, αγαπώ τις γυναίκες πάρα πολύ! Θεωρώ ότι χωρίς τις γυναίκες δεν θα... δεν θα υπήρχαμε... Θεωρώ ότι είσατε πάρα πολύ τακτικές, σε σχέση μ' εμάς, δηλαδή, μπορείτε να λύσετε άπειρα προβλήματα, επίσης μπορείτε να κάνετε πάρα πολλά πράγματα ταυτόχρονα, που εμείς δεν μπορούμε. Εμείς πρέπει να κάνουμε ένα πράγμα, κι αν το κάνουμε κι αυτό σωστά, έτσι; [Γέλια] Οπότε, ναι, η γυναίκα είναι σημαντικό πράγμα, άλλωστε είναι και κάτι που έμαθα απ' τη Μελίνα, ν' αγαπάω τον έρωτα, ν' αγαπάω το αντίθετο φύλλο... Δηλαδή, όταν μεγαλώνεις κι έχεις ως πρότυπο τη Μελίνα, ας πούμε, δεν μπορείς παρά ν' αγαπάς τις γυναίκες.

(ΝΣ) Ο πρώτος έρωτας...

(ΝΠ) Ε, βέβαια. Ναι, και έκανα διάφορες σχέσεις, όχι πάντα μ' ευκολία, γιατί και πολλή απόρριψη έχω εισπράξει, και πολύ χρειάστηκε να το διαχειριστώ αυτό και να πω, να καταλάβω τι σημαίνει «Όχι»! Γιατί είμαι και ένας άνθρωπος, ήμουν περισσότερο, υπερβολικά προστατευμένος! Και πολύ στενοχωριόμουν με οτιδήποτε πήγαινε παρά τη θέλησή μου, ή γινότανε κάτι. Και πρέπει να μάθω το «όχι»! Τι σημαίνει «όχι», ας πούμε! Κι αυτό το μαθαίνεις, δυστυχώς, απ' τη ζωή. Δεν το μαθαίνεις αλλιώς! Το μαθαίνεις... δεν υπάρχει κάποιος να στο διδάξει. Αλλά για να το κάνεις αυτό, και το λέω για να τ' ακούνε κι άλλα παιδιά που έχουνε αναπηρία και δεν τολμάνε, πρέπει να τολμάνε! Δηλαδή, απ' ενός πρέπει να σκέφτεσαι ότι εάν δεν προσπαθήσεις δεν θα πετύχεις τίποτα! Αφ' ετέρου κάθε «όχι» είναι πιο... σε φέρνει πιο κοντά και σ' ένα «ναι»! Γιατί συμβαίνει αυτό; Γιατί αρχίζεις και σκέφτεσαι «Ωραία, ας το πούμε ο στόχος μου θα είναι λίγο πιο συγκεκριμένος την επόμενη φορά!» Ας πούμε, ήξερα ότι η κοπέλα που θα βγω πρέπει να της αρέσουν τα βιβλία. Πρέπει να της αρέσει η τέχνη. Πρέπει να έχουμε κοινά ενδιαφέροντα. Δηλαδή, δεν θα πας να προσεγγίσεις κάποιον που δεν έχετε κοινά! Θα προσεγγίσεις κάποιον που πιστεύεις ότι μπορεί να τα βρείτε. Έτσι; Πολύ βασικό! Κι επίσης να θυμάστε, να θυμούνται όλοι οι άνθρωποι, ότι, όπως υπάρχουνε γυναίκες που δεν σε θέλουνε και άντρες που δεν σε θέλουνε, έτσι υπάρχουνε και άντρες και γυναίκες που σε θέλουνε! Και αυτό γενικότερα είναι ένα μάθημα. Δηλαδή, θα προσπαθείς πάντα! Θες μια δουλειά; Δεν

θα σου κάτσει αυτή που θες αναγκαστικά! Θα σου τύχει μια άλλη δουλειά! Ας πούμε θα πετύχεις ...

(ΝΣ) Και η κοπέλα το ίδιο....

(ΝΠ) Και η κοπέλα το ίδιο... Γιατί είναι σημαντικό όμως να καταλαβαίνεις κιόλας ότι κάποια πράγματα είναι στο χέρι μας και κάποια δεν είναι. Οπότε, ούτε να επιμένεις πάρα πολύ, ούτε να μην επιμένεις, όμως. Δηλαδή υπάρχει, υπάρχει ένας τρόπος που τα πράγματα, όσο μεγαλώνεις σε διαλέγουμε, αντί να τα διαλέγεις. Κι αν το δεχτείς αυτό το πράγμα και βρεις την ισορροπία ανάμεσα στις επιλογές τις δικές σου και στις επιλογές της ζωής για σένα, τότε μπορείς να προχωρήσεις. Δηλαδή η ζωή δεν θα 'ναι ακριβώς όπως τη θες, θα 'ναι πολύ κοντά σ' αυτό που θες αλλά δεν θα 'ναι ό,τι ακριβώς έχεις φανταστεί! Κι αυτό μπορεί να 'χει να κάνει με τις οικογενειακές σχέσεις, με τις φίλες, με τη δουλειά, με την προσωπική σου ζωή, έχει να κάνει με πάρα πολλά πράγματα, δεν έχει να κάνει μόνο με το ερωτικό κομμάτι. Πρέπει να καταλαβαίνεις δηλαδή ότι έρχονται τα πράγματα σε σένα και να μην βιάζεσαι να πας εσύ σ' αυτά.

(ΝΣ) [Ακατάληπτα] Πώς το φαντάζεσαι το μέλλον σου στην Αθήνα, στο Χαλάνδρι...

(ΝΠ) Ναι έχω προσγειωθεί αρκετά. Παλιά ήθελα να λέω ότι θα είμαι στη Νέα Υόρκη και θα είμαι μεγάλος και τρανός συγγραφέας και θα....

1:27:14 Έχει εκδώσει ένα βιβλίο με τίτλο «Ο σκύλος με το λουλούδι στο στόμα».. Θα 'θελα πάρα πολύ να ασχοληθώ με Τέχνες και με τη φυσική μου κατάσταση

(ΝΣ) Γράφεις όμως!

(ΝΠ) Γράφω, ναι! Αλλά χωρίς να σκέφτομαι ότι θα είμαι στην Αμερική. Το κάνω απτό δω, και ζω το τώρα μου και το εδώ μου, όσο μπορώ....[Ακατάληπτα] Ναι, απ' τις εκδόσεις «Το Ροδακίό», έχω εκδώσει ένα βιβλίο που λέγεται «Ο σκύλος με το λουλούδι στο στόμα» που έχει πάρα πολύ άγρια διηγήματα, δεν είναι για παιδιά... Είναι άγρια με την έννοια ότι πονάνε λίγο. Ήταν κι αυτό μια διαδικασία ψυχοθεραπείας για μένα, που με οδήγησε σαν μαξιλάρι, στο επόμενο στάδιο και στο επόμενο στάδιο, δηλαδή αυτό το βιβλίο έπρεπε να γραφτεί για να έρθουν τα επόμενα, ας πούμε. Θεωρώ ότι δεν μπορώ να ξέρω πώς θα είναι η ζωή μου, σ' αυτό που με ρωτάς. Θα 'θελα πάρα πολύ να ασχοληθώ με τις Τέχνες και με τη φυσική μου κατάσταση. Δηλαδή κάποια στιγμή να μπορέσω να ξεκουραστώ από τη δουλειά μπροστά στον υπολογιστή και να ζωγραφίζω περισσότερο, που αυτή τη στιγμή με απορροφά πολύ και μου αρέσει και να γυμνάζομαι. Γιατί το 'χω πολύ ανάγκη αυτό!

1:28:25 Ζωγραφίζει, γράφει ποίηση, διηγήματα και φωτογραφίζει

(ΝΣ) Ζωγραφίζεις, γράφεις ποίηση, γράφεις...

(ΝΠ) Ποίηση έχω καιρό να γράψω, διηγήματα τώρα γράφω περισσότερο και φωτογραφίζω. Με τη φωτογραφία ασχολούμαι τώρα. Αυτά τα τρία είναι που μπορώ να πω ότι με ενδιαφέρουν αρκετά, πολύ. Και βέβαια η δημοσιογραφία που κάνω.

(ΝΣ) Και η μουσική...

... Δεν ακούω πια τόσο πολύ, αλλά την έχω τόσο μέσα μου, που..., δηλαδή περνάνε μέρες που δεν ακούω μουσική αλλά τραγουδάω. Συνέχεια τραγουδάω. Δηλαδή,

πάντα μουρμουρίζω ένα τραγούδι. Και νομίζω ότι είναι κι ένας τρόπος να με ξεχωρίζει κανείς, γιατί όταν πηγαίνω στη δουλειά και φεύγω και γυρίζω, πάντα στο διάδρομο τραγουδάω, κι ακούς έναν άνθρωπο να τραγουδάει μεσ' την ΕΡΤ, που δεν τραγουδάει κανένας άλλος. Άντε, υπάρχει κι ένας συνάδελφος που τραγουδάει αλλά αυτός είναι επαγγελματίας.

1:29:18 Θα ήθελε η πόλη που ζει να είναι σαν την Βαρκελώνη. Γιατί έχει προσβάσιμες ράμπες παντού, είναι πολύχρωμη πόλη και έχει και λεωφορεία με ράμπα

(ΝΣ) Έχεις πάει πολύ στο εξωτερικό, σκέφτεσαι ότι θα ήθελες μια πόλη, η πόλη που ζεις, έχεις στο νου σου άλλες πόλεις το εξωτερικό ...

(ΝΠ) Κοίτα, ναι, έχω Ναι, θα μ' άρεσε να είναι σαν τη Βαρκελώνη.

(ΝΣ) Σαν την Βαρκελώνη;

(ΝΠ) Ναι θα μ' άρεσε! Γιατί έχει πολύ προσβάσιμες ράμπες παντού, παντού! Είναι πολύχρωμη πόλη, είναι μια πόλη γεμάτη χρώματα και είναι μια πόλη στην οποία μπορείς να πάρεις το λεωφορείο για πλάκα! Δηλαδή εκεί δεν θα χρειαζόταν να οδηγώ, αφού με δυσκολεύει και με τρομάζει, θα μπορούσα να μην οδηγώ!

(ΝΣ) Ταλαιπωρία η συγκεκριμένη... [ακατάληπτα]

(ΝΠ) Έχει μία ράμπα στην οποία μπορείς ν' ανέβεις επάνω, ναι.

(ΝΣ) Μάλιστα!

(ΝΠ) Δεν ξέρω....

(ΝΣ) Θες εσύ να μας πεις κάτι τώρα...

(ΝΠ) Κοίταξε, θεωρώ, και θα το πω αυτό, ότι, επειδή είμαι αυτός που είμαι, δεν, δεν τόνισα πάρα πολύ τα προβλήματα της αναπηρίας. Δηλαδή υπάρχουν άνθρωποι που θα σου πούνε «Δεν είπες γι' αυτό, δεν είπες για 'κείνο, δεν είπες...» και ίσως έχω παραλείψει κομμάτια, γιατί δεν τα σκέφτομαι τόσο πολύ, δεν αποτελούνε, ας πούμε, πώς να σου πω, να αυτό που είπες τώρα για τα λεωφορεία. Θες να σου πω την αλήθεια;

1:30:38 Θα ήθελε πολύ να μπορεί να παίρνει το λεωφορείο. Να μην παρακαλάει κανέναν. Να μπορεί να έχεις τη βοήθεια και ταυτόχρονα να μην αισθανθεί άσχημα που τον

βοηθήσανε

Ναι, θα ήθελα πάρα πολύ να μπορώ να παίρνω το λεωφορείο! Θα ήθελα! Θα ήθελα πάρα πολύ να μη σκέφτομαι ότι αυτό δεν με αφορά, ας πούμε, και να ξέρω ότι θα μπορούσα και να μην οδηγώ, αν δεν ήθελα να οδηγώ! Και θα ήθελα αυτό να γίνεται απλά, να μην παρακαλάς κανέναν, ούτε να χρειάζεται να έχεις έναν τρόπο. Πολλές φορές αυτό που μαθαίνω, όλοι το μαθαίνουνε, έτσι; Πόσο μάλλον όταν όμως έχεις ανάγκη τη βοήθεια, ότι μαθαίνεις να προσεγγίζεις τους άλλους. Να μπορέσεις να έχεις τη βοήθεια και ταυτόχρονα να μην αισθανθείς κι άσχημα που σε βοηθήσανε. Θα ήθελα όμως όλα αυτά να γίνονται πολύ πιο απλά! Δηλαδή, θυμάμαι, είχα κάνει προσπάθεια να μπω σε λεωφορείο, ας πούμε, στην Αθήνα. Είχα προσπαθήσει να συνδυάσω το μετρό, τον ηλεκτρικό για να φτάσω μέχρι τον Πειραιά και πήρα λεωφορείο από ένα σημείο του Πειραιά για να πάω σε ένα άλλο, και να συναντήσω

την τότε φίλη μου τη Ντίνα. Και θυμάμαι ότι δεν σταματούσαν τα λεωφορεία για να με πάρουνε, μου λέγανε ότι η ράμπια δεν λειτουργεί, δεν ξέρω αν δεν λειτουργούσε στα' αλήθεια, γιατί σε πόσα πια να μην λειτουργεί, σε όλα; Και κατά τύχη ένα λεωφορείο σταμάτησε επειδή ο οδηγός του λεωφορείου ήτανε γνωστός μου από τότε που κάναμε το διδακτορικό, είχαμε πάει στη Τζιά και συμμετείχαμε στη γιορτή παραμυθιών και αυτός με θυμόταν από κει και μου λέει «*Νικόλα, σε ξέρω, έλα να σε βάλω μέσα στο λεωφορείο!*» Είχα «*κονέ*» δηλαδή για να μπω στο λεωφορείο! Και θυμάμαι, μου 'κανε τρομερή εντύπωση που ο κόσμος ήταν διχασμένος και λέγανε «*Γιατί βρε αγόρι μου*» ξέρω 'γω, ξέρω 'γω μου λέγανε διάφορα «*Πού είναι η μαμά σου;*» ας πούμε, που ήμουνα τριάντα χρονών άνθρωπος, έτσι; «*Πού είναι η μαμά σου;*» Τους έλεγα «*Μόνος μου είμαι και μόνος μου θέλω να κυκλοφορώ, δεν χρειάζομαι την μαμά μου!*» Ή άλλοι μου λέγανε «*Γιατί μπήκες στο λεωφορείο;*» Άλλοι μου λέγανε «*Όχι, να μπαίνεις κάθε μέρα στο λεωφορείο μέχρι να μάθει ο κόσμος ...!*» Δηλαδή ήταν τρομερό το πόσο διχασμένοι ήταν οι άνθρωποι, ας πούμε. Να, κι αυτό που είπα τώρα, είδες μου έρχονται, «*Πού είναι η μαμά σου;*» ας πούμε. Πολλές φορές βγαίνω με τη Γεωργία για ψώνια, έτσι; Ή πηγαίνω κάπου! Και λέει..., μιλάμε, ξέρω 'γω, μπαίνουμε σ' ένα μαγαζί και πάω εγώ να μιλήσω να πω «*Θα 'θελα..., γειά σας, θα 'θελα αυτό..*» και μιλάνε κατ' ευθείαν στη Γεωργία και της λένε «*Τι θα θέλατε;*» Και τους λέει η Γεωργία «*Μην μιλάτε σε μένα!*» Γι' αυτό πάντα προσπαθώ να προλαβαίνω, δηλαδή πριν ο άλλος με ρωτήσει να πω εγώ «*Γειά σας, θέλω αυτό!*», ας πούμε. Ή πηγαίνουμε, έχει τύχει να πηγαίνουμε διακοπές σε ξενοδοχεία και να λέει... να μου λένε εμένα, να είναι τώρα η Γεωργία, που είμαστε συνομήλικοι σχεδόν, έτσι; Και να μου λέει «*Η μητέρα σας;*» Λέω «*Δεν είναι η μητέρα μου, χριστιανέ μου!*» [Γέλια] Δηλαδή υπάρχει από 'κει και πέρα βέβαια αρχίζεις και αναρωτιέσαι πόσο έξυπνος...

(ΝΣ) [Ακατάληπτα]

(ΝΠ) Ναι, δεν τους είναι εύκολο! Βέβαια έρχεται και λες «*εντάξει, προφανώς δεν του «κόβει» και πολύ του συγκεκριμένου ανθρώπου*», για να λέει τώρα τη συνομήλική μου να τη λέει μητέρα μου, ας πούμε! Εντάξει, χρειάζεται και μια υποτυπώδη εξυπνάδα, πώς να το πω! Υπάρχουν όμως πράγματα που είναι πάρα πολύ..., είναι λεπτομέρειες μικρές που δείχνουν το πώς μας βλέπει ο άλλος. Και σου το λέω αυτό σήμερα που ξέρω ότι έχω προσπαθήσει πάρα πολύ να ενταχθώ! Δηλαδή, δεν είμαι όπως τότε στο σχολείο που φόραγα φόρμες και ήξερα ότι υπήρχαν βήματα που έπρεπε να κάνω. Τώρα νομίζω ότι έχω κάνει σχεδόν τα πάντα! Οπότε δεν θεωρώ ότι το φταιξιμο είναι δικό μου. Σε καμία περίπτωση.

1:34:28 Μέσα στο σπίτι βοηθάει στο μαγείρεμα

(ΝΣ) Μες το σπίτι πώς συμπεριφέρεσαι; Τώρα που ζείτε με τη Γεωργία. Βοηθάς λίγο; Στο μαγείρεμα, σου αρέσει αυτό...

(ΝΠ) Μ' αρέσει πάρα πολύ να... να..! Δεν μπορώ να την βοηθάω πολύ, η αλήθεια είναι. Απλώς μ' αρέσει..., δηλαδή όταν μαγειρεύει συνεργαζόμαστε, ξέρω 'γω, Της λέω «*βάλε αυτό, βάλε εκείνο...*»

1:34:49 Η ενηλικίωση μέσα από την συγκατοίκηση.

(ΝΣ) Είστε μαζί και στην κουζίνα.

(ΝΠ) Ναι, πάρα πολύ, πάρα πολύ! Γενικά είναι πάρα πολύ ωραίο για έναν άνθρωπο που ήθελε πάντα να μοιράζεται τη ζωή του, να μπορεί να την μοιραστεί! Και καταλαβαίνεις ότι..., στην αρχή εγώ πρέπει να πω ότι με τη συγκατοίκηση ήμουν λίγο πανικοβλημένος! Γιατί έλεγα «Τώρα *πρέπει πραγματικά να ενηλικιωθώ!*» Και, εντάξει! Γιατί όταν έχεις μια σχέση και τον βλέπεις τον άλλον Σαββατοκύριακα, ε! κάνεις και λίγο τη ζωή σου, κάνεις και..., έχεις λίγο απ' όλα. Και τη σχέση σου και τη μοναξιά σου. Μετά, όμως, πρέπει λίγο να δεις πώς θα σέβεσαι και τον άλλον, για να συνυπάρχετε! Η Γιωργία, ευτυχώς, είναι πάρα πολύ εύκολος άνθρωπος και πολύ υποχωρητική. Δηλαδή, εγώ ας πούμε το βράδυ πολλές φορές θέλω να διαβάσω και ανάβω φως! Ε, κοιμάται, ξέρω 'γω, και εγώ διαβάζω!

1:35:40 Στεναχωριέται για το πού πάει ο κόσμος. Οι άνθρωποι δοκιμάζονται πάρα πολύ. Υπάρχει μια ευκολία, μέσα από το φέισμπουκ, να καταγγέλλεις πράγματα και να μην κάνεις τίποτα έξω, στην πραγματική ζωή

(ΝΣ) Εργάζεται πολλές ώρες;

(ΝΠ) Πολλές όχι, αλλά έχει αυτό το καθημερινό, το δύσκολο, την αγωνία πάντα για το πώς θα είναι η ζωή..., γιατί τίποτα δεν θεωρούμε δεδομένο... Δεν είναι... Τ' ότι είσαι σήμερα σε μια δουλειά δεν θα είσαι κι αύριο! Υπάρχουν πάρα πολλά πράγματα που θα μπορούσαμε να λέμε, ατελείωτες ώρες. Αλλά... Ξέρεις, στεναχωριέμαι, θα σου πω αυτό! Ότι στεναχωριέμαι πάρα πολύ για το πού πάει ο κόσμος! Γιατί βλέπω ότι, ειδικά τώρα, η ανοχή στη διαφορετικότητα είναι, είναι... πώς να σου πω, δοκιμάζονται οι άνθρωποι. Δοκιμάζονται πάρα πολύ. Και... υπάρχει μια ευκολία, μέσα από το φέισμπουκ, να καταγγέλλεις πράγματα και να μην κάνεις τίποτα έξω, στην πραγματική ζωή, ας πούμε. Να πεις «*Εντάξει, εγώ έβαλα ένα ποστ, διαμαρτυρήθηκα κι αυτό είναι!*» Και να εξαντλείς εκεί την αγωνιστικότητά σου. Και αυτό το λέω και για μένα, έτσι; Μέμφομαι και τον εαυτό μου, γιατί υπάρχουν πάρα πολλά πράγματα που δεν έχω κάνει. Ας πούμε δεν πήγα ποτέ στη δίκη της Χρυσής Αυγής να συμπαρασταθώ στη Μάγδα Φύσσα! Δεν πήγα! Δεν πήγα να φωνάξω στο δρόμο για τον Ζακ! Και 'γω μέσα απ' το φέισμπουκ τα έκανα! Έτσι; Να το δούμε λίγο αυτό γιατί είναι..., είναι...

1:00:19 Για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες θα πρέπει να προσέχουμε πάρα πολύ πώς εκφραζόμαστε και να μην ξεχνάμε ότι έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους. Δεν έχω εμπιστοσύνη σε κανέναν πολιτικό.

(ΝΣ) [Ακατάληπτα]

(ΝΠ) Κοίτα...

(ΝΣ) ... η με τους μετανάστες και τους πρόσφυγες ...

(ΝΠ) Το σκέφτομαι, το σκέφτομαι, το σκέφτομαι κάθε μέρα αυτό και ως δημοσιογράφος, έτσι; Γιατί γράφουμε πράγματα γι' αυτά, πρέπει να προσέχουμε πάρα πολύ πώς εκφραζόμαστε και να μην ξεχνάμε ότι έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους... Ε, ε, ε,... χωρίς να το θέλω, αποκαλύπτω και μια πολιτική θέση, έτσι; Αλλά νομίζω ότι με τον ΣΥΡΙΖΑ είχε γίνει μια προσπάθεια σ' αυτό το κομμάτι. Δεν ξέρω κάτω απ' το τραπέζι τι γινόταν! Εγώ, κατ' αρχάς, να το πω αυτό ξεκάθαρα, δεν έχω εμπιστοσύνη σε κανέναν πολιτικό, έτσι! Σε κανέναν! Και θεωρώ ότι η εξουσία σε διαφθείρει ούτως ή άλλως! Άνθρωπος που παίρνει μια εξουσία, έχει ένα πολιτικό αξίωμα, είναι πολύ πιθανό να κάνει και άλλα πράγματα ή να ενεργήσει και

διαφορετικά από τη συνείδησή του και άρα εκεί το παιχνίδι λίγο χάνεται. Όμως, έβλεπα μια διαφορά στο νοιάξιμο απέναντι στους πιο ευάλωτους ανθρώπους, που τώρα φοβάμαι ότι αυτό, δεν ξέρω αν θα συνεχίσει! Δεν κάνει να τοποθετούμαι και πολιτικά, έτσι; Δεν είναι και σωστό! [Ακατάληπτα] Ε, ναι, θα 'ταν καλό οτιδήποτε τέτοιο, ναι, ναι... Απλώς πιστεύω πράγματι, ότι... ότι δεν βλέπουνε σφαιρικά τα πράγματα. Δηλαδή, υπάρχει μια πάρα πολύ μεγάλη αγανάκτηση απέναντι στο ξένο και στο διαφορετικό από τον "Έλληνα, που έχει κουραστεί και το καταλαβαίνω αυτό από τη μια, αλλά απ' την άλλη δεν θέλει να το δούμε λίγο συλλογικότερα.

1:39:19 Για τον Κινέζο που έρχεται και αγοράζει όλα τα παλαιά σπίτια για να τα κάνει Airbnb, δεν θυμώνουμε γιατί θα μας φέρει χρήματα και θα κάνει επενδύσεις. Για τον μετανάστη, όμως, που έρχεται από μια εμπόλεμη ζώνη και δεν έχει χρήματα να σου προσφέρει, αντίθετα πρέπει εσύ να του προσφέρεις, εκεί αγανακτείς! Άρα το πρόβλημά σου είναι ότι ο ένας έχει χρήματα να σου δώσει και ο άλλος δεν έχει χρήματα να σου δώσει!

(ΝΠ) Δηλαδή για τον Κινέζο που έρχεται και αγοράζει όλα τα παλαιά σπίτια για να τα κάνει Airbnb, δεν θυμώνουμε γιατί θα μας φέρει χρήματα και θα κάνει επενδύσεις, ξέρω γω... και ... [Ακατάληπτα]... θα έχουμε κεφάλαιο, ας πούμε, έτσι; Για τον μετανάστη, όμως, που έρχεται από μια εμπόλεμη ζώνη και δεν έχει χρήματα να σου προσφέρει, αντίθετα πρέπει εσύ να του προσφέρεις, εκεί αγανακτείς! Άρα το πρόβλημά σου είναι ότι ο ένας έχει χρήματα να σου δώσει και ο άλλος δεν έχει χρήματα να σου δώσει! Αυτό είναι το πρόβλημά σου! Άρα λοιπόν, μην μου λες εμένα ότι σιχαίνεσαι τους ξένους, γιατί σιχαίνεσαι τους ξένους που θες εσύ να σιχαίνεσαι! Δηλαδή, οτιδήποτε σου φέρνει χρήματα το αγκαλιάζεις, γιατί το βλέπεις ως ευκαιρία για επένδυση, εμπόρευμα, οτιδήποτε και τα λοιπά. Οτιδήποτε όμως..., δηλαδή, να αφήσουμε μια οικογένεια ανθρώπων να πεθάνει, ας πούμε; Πώς, πώς θα γίνει; Και από ποια θέση άνθρωποι σαν και μένα θα μπορούν να το δεχτούν αυτό; Δεν... εννοείται ότι δεν το δέχεσαι αυτό το πράγμα! Εννοείται ότι δεν μπορείς να το δεχτείς! Δηλαδή, και νομίζω ότι το πρόβλημά μας είναι, εστιάζουμε πάρα πολύ στα νομοθετήματα και κοιτάμε λιγότερο την ανθρώπινη κρίση. Όλα θα πρέπει να γίνονται με βάση την ανθρώπινη κρίση. Να! Φοβάσαι, ας πούμε, την τρομοκρατία! Έτσι; Με βάση τους νόμους είναι πιο πιθανόν να επιτρέψεις σε έναν τρομοκράτη να έρθει στη χώρα σου, γιατί μπορεί να ξεφύγει τον έλεγχο, μπορεί να υπάρχουν παραθυράκια που να του επιτρέψουνε να έρθει εδώ και να, ενδεχομένως, να σκοτώσει και να σπείρει το θάνατο, έτσι; Γιατί μπορεί να ξεγελάσει το νόμο, ο ίδιος ο νόμος όμως μπορεί να επιτρέψει να έρθει, στον τρομοκράτη να έρθει και να σε απειλήσει, ας πούμε, δυνητικά το λέω πάντα, έτσι; Και να αποκλείσει μια μητέρα με το παιδί της που πεθαίνει, αν, αν δεν βρει... Άρα λοιπόν γι' αυτό χρειάζεται να δώσουμε περισσότερη έμφαση στο ένστικτό μας, στη συνείδησή μας, να μιλήσουμε για την απώλεια συνείδησης, γιατί δεν μπορεί να μην το καταλαβαίνουνε αυτό κάποιοι άνθρωποι... Νομίζω ότι το καταλαβαίνουν αλλά δεν τους ενδιαφέρει! Κι αυτό είναι πολύ μεγάλο λάθος γιατί ... όλοι άνθρωποι είμαστε, δηλαδή... Γιατί, όχι, δεν το λέω σχηματικά! Είμαστε όλοι άνθρωποι! Και ο πλανήτης, ας πούμε, πραγματικά δεν έχει... Δηλαδή, εντάξει πρέπει να, πρέπει να λυθεί το προσφυγικό, πρέπει να πάρει κι η Τουρκία τη θέση της, να της τρίξουν τα δόντια, να μοιραστούμε, ας πούμε οι Ευρωπαϊκές χώρες τις ευθύνες τους... Γι' αυτό... Γιατί δεν μπορεί να έρθει...

(ΝΣ) [Ακατάληπτα]

(ΝΠ) Να σταματήσουν οι πόλεμοι, έτσι; Γιατί αν δεν γίνεται πόλεμος δεν έχει λόγο ο άλλος να σηκωθεί να φύγει από την πατρίδα του. Ειδικά οι άνθρωποι στη Συρία, ας πούμε, είναι άνθρωποι μορφωμένοι, άνθρωποι που είχαν μια ζωή, είχαν έτσι, κάπως, δρομολογήσει τη ζωή τους και ξαφνικά βρήκανε τίποτα! Έτσι; Όταν λοιπόν αυτά τα πράγματα δεν συμβαίνουν είναι λογικό να δημιουργούνται προβλήματα. Δεν μπορείς όμως να λες «Δεν με νοιάζει!» ή να λες, ξέρω 'γω, «Δεν είναι δικό μου το πρόβλημα!» Είναι και δικό σου το πρόβλημα και για αυτό, λέω, χρειάζεται η ανθρωπιά, νομίζω! Γιατί δεν μπορούν όλα να λυθούν με μαθηματικές εξισώσεις, δηλαδή, πόσοι είμαστε; Είμαστε τόσοι, το χωρίζουμε σε κουτάκια και προχωράμε. Αν αυτό αλλάξει τότε δεν χρειάζεται να εξηγήσουμε τόσο πολύ, ούτε για την αναπηρία ούτε για τη διαφορετικότητα, νομίζω και τα λοιπά... Και θα έπρεπε λίγο, να είμαστε λιγότερο εξαρτημένοι από το χρήμα, νομίζω. Ακούμε τώρα σαν... Τι να πω; Αλλά δεν μπορεί να εξαγοράζονται συνειδήσεις τόσο εύκολα, των ανθρώπων. Δηλαδή έχεις μια δουλειά, μην μιλήσεις! Έχεις... Με απογοητεύει, ας πούμε, ο Στέλιος ο Κυμπουρόπουλος, με απογοητεύει. Είναι άνθρωπος με αναπηρία και δεν βλέπει τα πράγματα με έναν ευρύ τρόπο! Προχθές του λέω «Είδες τι έγινε με τους...»

(ΝΣ) Τον γνωρίζεις...

(ΝΠ) Ναι! Όχι πολύ! Έτσι; Αλλά όλοι γνωριζόμαστε μεταξύ μας. Του είπα «Είδες τι έγινε με την αναθεώρηση του Συντάγματος!» Του λέω «Πήρες θέση;» Και μου λέει «Κάτι πήρα, κάτι πήρα!» Η απάντησή του ήταν αυτή! «Κάτι πήρα, κάτι πήρα!»

1:44:00 «Δεν μπορεί να σκέφτεσαι ως άνθρωπος με αναπηρία και να μη σε ενδιαφέρουν οι μετανάστες, να μη σε ενδιαφέρουν οι μετανάστες, δεν μπορεί να είσαι μετανάστης και να μη σε ενδιαφέρουν οι άνθρωποι με αναπηρία»

(ΝΣ) Μήπως δεν το 'ξερε καν;

(ΝΠ) Μα κι αν δεν το 'ξερε θα έπρεπε να το γνωρίζει! Λοιπόν, δεν μπορεί να σκέφτεσαι ως άνθρωπος με αναπηρία και να μη σε ενδιαφέρουν οι μετανάστες, να μη σε ενδιαφέρουν οι μετανάστες, δεν μπορεί να είσαι μετανάστης και να μη σε ενδιαφέρουν οι άνθρωποι με αναπηρία! Είμαστε, είμαστε είμαστε όλοι άνθρωποι, έτσι;

(ΝΣ) Και όλοι δυνητικά ανάπηροι!

1:44:29 Εγώ νιώθω μετανάστης!

(ΝΠ) Έτσι; Ναι, τώρα η αναπηρία είναι μόνο η αφορμή, έτσι; [Ακατάληπτο] Εγώ νιώθω μετανάστης! Νιώθω εγώ, και το λέω με ένα ίχνος περηφάνιας, ας πούμε, και πολλές φορές νιώθω και μαύρος και επειδή μ' αρέσει και η τζαζ, και όλ' αυτά, πάντοτε το έλεγα και με καμάρι πολλές φορές, ότι είμαι μαύρος, ας πούμε! Μου είπε προχθές ένας φύλακας στην ΕΡΤ, ήρθε για να με βοηθήσει να πάω στην είσοδο και φαντάσου τώρα πόσο δύσκολη η θέση μου, έτσι; Μου λέει «'Άσε με, άσε με...» λέει «...νιώθω ντροπή που είμαι Έλληνας!» Του λέω «Γιατί;» Μου λέει «'Ηρθαν οι μαύροι και μας έχουνε πάρει τις δουλειές και παίρνουν επιδόματα και εμείς δεν παίρνουμε και...!» Του λέω «Μπορείς σε παρακαλώ να μην τα λες εμένα αυτά τα πράγματα; Μπορείς να τα πεις σε κάποιον άλλον τουλάχιστον;» Γιατί δεν έχω μόνο μία ιδιότητα ή ένα χαρακτηριστικό, έτσι; Αυτό είναι το λάθος για μένα! Ότι δεν σκεφτόμαστε συλλογικά, ότι έχουμε μία ταυτότητα που μπορεί να εμπεριέχει τα πάντα! Νομίζουμε ότι είμαστε, ξέρω 'γω, ένα πράγμα! Αλλά δεν είμαστε ένα πράγμα, είμαστε πολλά! Αν

το καταλάβει ο άνθρωπος θα είναι πιο ανοιχτός σε συνεργασίες ή οτιδήποτε! Και για αυτό το λόγο λίγο ανησυχώ, να σου πω την αλήθεια! Δηλαδή δεν είμαι αισιόδοξος για το πού πάνε τα πράγματα. Και βλέπω πολλές φορές στη ζωή μου, δυστυχώς, ότι ένας άνθρωπος για να καταλάβει πρέπει να βιώσει κάτι στο πετσί του! Που αυτό ναί μεν είναι λογικό αλλά αλίμονο αν έπρεπε όλοι ας πούμε να γίνουμε πρόσφυγες για να καταλάβουμε πόσο άσχημο είναι αυτό! Αλίμονο αν όλοι έπρεπε να γίνουμε ανάπηροι για να καταλάβουμε πόσα ζητήματα της αναπηρίας χρειάζεται να λυθούν! Δηλαδή, δεν μπορεί να γίνει αυτό! Άρα πρέπει νοερά να μπαίνουμε στη θέση τού άλλου! Αυτά είχα να πω.

(ΝΣ) Μάλιστα. Σ' ευχαριστούμε πάρα πολύ!

(ΝΠ) Εγώ!

[Ακατάληπτα]

(ΝΠ) Κι εγώ, κι εγώ χαίρομαι!

Παρατηρήσεις Σ.Χριστουλάκη:

⁽¹⁾ **μπρανέλος** : Απαξιώτικος χαρακτηρισμός ανθρώπου, ιδιαίτερα ψαρά, φτωχού και κάποιου που η βλακεία του προκαλεί προβλήματα. Προέρχεται από την ενετοκρατία στην Λευκάδα όταν μετανάστες από το Μπουράνο ήρθαν ως ψαράδες: *Μπουράνο > μπουρανέλος > μπρανέλος*.